Влада – Радам!

ГОЛОС УКРАЇНИ

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

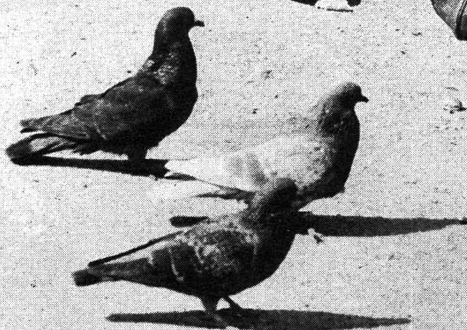
№ 192 (1192) ♦ Середа, 11 жовтня 1995 року ♦ Ціна договірна

Чим і як засіємо правове поле

Будь-яка метафора кульгає, мудро зауважив свого часу відомий юрист і правознавець Ульянов-Ленін. Ця його істина, на відміну від інших, і досі зберігає свій сенс. Приміром, коли ми вживаємо метафору «правове поле», кожен свідомий громадянин, за звичкою, уявляє собі колгоспне поле, безлюдне й необгороджене, й мимоволі шукає там очима те, що погано лежить. Ось тут наша метафора й кульгає, бо, якщо вже на те пішло, на правовому полі все повинно лежати надійно. Але що поробиш, коли громадяни привчені: навіть Право може бути «лівим». Це, звісно, теж метафора і, на жаль, не дуже кульгава... Вселяє надію от що: які б ми не були, наш хліборобський інстинкт не дозволить нам не засіяти поле, якщо воно у нас є. Що посієммо, що зійде — залежить теж таки від нас. З Роком Права, співгромадяни!

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

Рік Права — в мантії з шампанським

9 жовтня в Українському домі відбулася церемонія відкриття Року Права, який, згідно з Указом Президента, відзначають вже другий рік.

Служителів Феміди привітав Прем'єр-міністр України Євген Марчук. "Без верховенства права Україна не зможе стати європейською державою", — основний лейтмотив виступу прем'єра. В контексті прийняття нашої держави до Ради Європи й проведення в країні демократичних реформ особлива увага уряду і громадянського суспільства має надаватися будівництву правової бази. За словами Євгена Марчука, правове поле необхідно засіяти приблизно 200—300 новими нормативними актами. Яскравим світлом у кінці законодавчого тунелю має стати Конституція.

Цього дня, вручаючи нагороди групі українських юристів, Президент висловив сподівання, що 1996 року конституційний процес буде завершено і в Основному Законі буде закріплено форми української державності.

Єдність з лінією уряду, спрямованої на побудову правової системи незалежності України, висловили міністр юстиції Сергій Головатий, голова Спілки юристів Валерій Євдокімов, президент Спілки адвокатів Віктор Медведчук, президент Української нотаріальної палати Володимир Черниш, голова Верховного Суду України Віталій Бойко.

Потім всі дружно випили до дна келихи шампанського «За Україну!», «За правничу професію!», «За глав держав присутніх тут представників країн»...

Щоб не запитували: «Як там за вашими законами?» —

як було за минулих часів, коли можновладці за ніщо мали і юристів, і право загалом. Це побажання пролунало під час зустрічі Голови Верховної Ради Олександра Мороза з представниками судової влади, провідними правниками країни.

Вітаючи гостей з початком в Україні другого за рахунком Року Права, Олександр Мороз попрохав їх докласти усіх зусиль для того, щоб цей рік ми усі відзначили прийняттям нової Конституції України.

Як зазначив один з ініціаторів започаткування в нашій державі такого річного свята правників новий міністр юстиції Сергій Головатий, зустріч українських правників з керівництвом нашого найвищого законодавчого органу може стати одним з чотирьох основних традиційних елементів відзначення Року Права. Перші три — служба Божа у храмі, урочисті збори правників в Українському домі й церемонія нагородження кращих служителів права Президентом України.

Акакію Акакійовичу, як вам живеться?

Голландці та поляки цікавляться станом справ із правами людини в Україні

Український центр прав людини, що є одним із структурних підрозділів Української правничої фундації, провів у Києві та Львові семінари на тему «Захист прав людини: міжнародні та національні механізми».

Розглядалися актуальні питання захисту прав людини, їх міжнародні аспекти, проблеми реалізації норм захисту прав людини та діяльність правозахисної мережі в Україні тощо.

У семінарі, що проводився за сприяння програми ТАСІС, окрім українських науковців та правозахисників, взяли участь експерти з Нідерландського Гельсинкського комітету, Неймехенського університету (Нідерланди), Міжнародної та Польської Гельсінкської фундації з прав людини.

(Закінчення на 2-й стор.).

Передплата-96

ПИЙТЕ НА ЗДОРОВ'Я!

Чи треба кращої реклами, ніж ось ця: у посольстві США в Києві п'ють воду, очищену водоочисником «Аквалегія» виробництва Дніпропетровського приватного підприємства «Гевік»?

І це тоді, коли ми ганяємося на аналогічними зарубіжними пристроями. Хоч якщо точніше, то дніпропетровські і не мають аналогів у світі. Це вперше скористалися методом, за яким природа сама очищає воду. «Аквалегія» — немов міні-водопад, коли геть усі домішки і шкідливі «приправи», всілякі там радіонукліди і пестициди, сполуки металів і хімічних речовин «виштовхуються».

(Закінчення на 2-й стор.).

БРАВО, ЛІЛІЄ!

Донецька гімнастка Лілія Подкопаєва стала абсолютною чемпіонкою світу зі спортивної гімнастики на світовій першості в японському місті Сабає. Її результат — 39,248 бала. Наша землячка була найсильнішою й в опорному стрибку, поділивши перемогу з румункою Симоною Аманар, — 9,781 бала. Українська спортсменка була другою на брусах, вигравши «срібло» разом з китаянкою Мо Хуейлань, — 9,837 бала.

На знімку: абсолютна чемпіонка світу з гімнастики 1995 року Лілія Подкопаєва.

У Президії Верховної Ради України

Відбулося чергове засідання Президії, яке вів Голова Верховної Ради України Олександр Мороз. Серед низки проблем державної ваги, які винесено на Верховну Раду, особливу дискусію викликало ряд питань.

Насамперед, розгляд проекту закону України про внесення зміни до Закону України «Про Державний бюджет України на 1995 рік». Йдеться про статтю 37 цього Закону, за якою в Державному бюджеті України утворюється фонд розвитку паливно-енергетичного комплексу. Цей стабілізаційний фонд має допомогти запрацювати вугільній промисловості. Питання, до речі, дуже важливе, адже останнім часом деякі засоби масової інформації почали безпідставно звинувачувати Верховну Раду у гальмуванні прийняття цієї статті названого Закону.

Розділилися думки щодо проекту Постанови Верховної Ради України про формування Конституційного Суду. Як відомо, однією з вимог, запропонованих ПА Ради Європи при прийнятті нашої держави до цієї поважної організації, було утворення в Україні Конституційного Суду. Однак ряд народних депутатів, порушуючи вимоги частини 3 статті 4.1.5 Регламенту Верховної Ради, не взяли участь у голосуванні питання «Про Конституційний Суд України» 12 вересня ц.р.

Президія постановила внести проект Постанови «Про повторне голосування «Про Конституційний Суд України» на розгляд Верховної Ради, а також опублікувати в газеті «Голос України» прізвища народних депутатів, які допустили порушення Регламенту.

Гостре обговорення викликали Укази Президента України про Національну гвардію та про випуск облігацій державної зовнішньої позики України 1995 року. Члени Президії в основному зійшлись на думці, що ці Укази втручаються в діюче законодавче поле. Тому доручено відповідним комісіям Верховної Ради ретельно вивчити ці питання і винести на розгляд сесії.

Обговорено і винесено програму діяльності Кабінету Міністрів та порядок розгляду Верховною Радою цього питання в середу, 11 жовтня.

Прес-служба Верховної Ради України.

Хвилина мовчання

Ранкове засідання 10 жовтня

Провівши реєстрацію депутатів на ранковому засіданні, Голова Верховної Ради України Олександр Мороз виголосив коротку промову-співчуття у зв'язку з трагічною загибеллю в автокатастрофі народного депутата України від Старовижівського виборчого округу № 72 на Волині члена Президії Верховної Ради, керівника депутатської групи «Аграрники за реформи» Василя Мироновича Корнелюка. Парламентарії вшанували його пам'ять хвилиною мовчання.

Депутатів було поінформовано про те, що помер у цій катастрофі ще один чоловік, дістали ушкодження інші люди. Парламентарії висловили співчуття близьким і рідним всіх, хто постраждав у трагедії.

10 жовтня група народних депутатів відбула на похорони Василя Мироновича Корнелюка. Решта депутатів працювала в комісіях і фракціях та групах Верховної Ради.

ЗРОБЛЕНО БАГАТО. ЩЕ БІЛЬШЕ — ПОПЕРЕДУ!

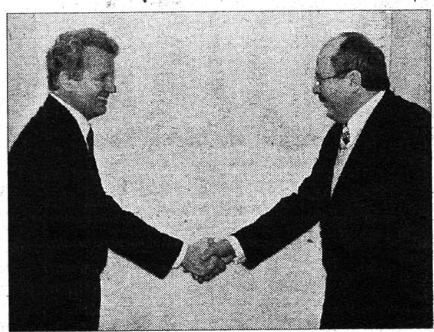
Міністр закордонних справ Чехії Йозеф Зеленец високо оцінює позицію України щодо можливого приєднання країн Центральної та Східної Європи до НАТО.

«Україна з тактом підходить до можливого вступу до НАТО Чехії і бачить усі тонкощі цієї проблеми», — сказав він після зустрічі з Президентом України Леонідом Кучмою.

У свою чергу, сказав міністр, Чехія також «розуміє і становище України як позаблокової держави і не хоче, щоб Україна стала буфером між Росією та іншими західними країнами».

Й.Зеленец, котрий очолює Комітет міністрів Ради Європи, зазначив також, що «плановане розширення НАТО сприятиме підвищенню рівня безпеки в регіоні та Європі».

Вчора в рамках офіційного візиту міністра закордонних справ Йозефа Зеленеца відбулася його зустріч із Головою Верховної Ради України Олександром Морозом. О.Мороз відзначив підтримку Чехії під час розв'язання питання вступу України до Ради Європи. «Існуючі нині двосторонні договори, — сказав він, — підтверджують прагнення обох сторін до співпраці. Але водночас є невдоволення тим, що потенціал наших відносин реалізовується не повністю. Я проаналізував перелік договірних документів, що їх готують до підписання, і можу сказати — попереду велика й масштабна робота».

У зустрічі взяли участь члени україно-чеської групи у Верховній Раді України.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Пийте на здоров'я!

(Початок на 1-й стор.).

На відміну від відомих досі вітчизняних і зарубіжних побутових водоочисників «Аквалегія» не містить аніяких змінних фільтрувальних елементів і тому завжди зберігає свої бездоганні властивості. А ще цей спосіб очищення безреагентний, коли бруд сповна вилучається в окремий посуд. «Аквалегія» дійсно і освітлює воду, і позбавляє її неприємних запахів, і вилучає з неї хлорку та хлорорганічні сполуки, домішки нітратів, надлишок бактерій, спори водоростей, іони важких металів, в тому числі і радіоактивних. По суті, все, що зовсім не потрібно пити. А необхідні для організму мінеральні «добавки», уявіть собі, залишає.

Доктор хімічних наук Віктор Гевод винайшов і сконструював воістину унікальний прилад. Не випадково покладений в основу його дії принцип захищено патентами не лише України, а й Сполучених Штатів, Японії, Франції, Німеччини та Великобританії. Як не випадково і те, що, тільки три місяці тому з'явившись на українському ринку, «Аквалегія» уже розпродується у Києві, Дніпропетровську, Харкові, Запоріжжі, Кривому Розі, Маріуполі, Дніпродзержинську. І незабаром, не сумніваємося, знаходитиме попит в усій Україні.

Микола НЕЧИПОРЕНКО.

Дніпропетровськ.

А ЗАРАЗ ми хочемо повідомити, що приватне підприємство «Гевік» запропонувало свої водоочисники для лотереї серед потенційних передплатників газети «Голос України» на наступний рік. У них є шанс отримати «Аквалегію» як приємне «навантаження» до змоги щодня читати нашу газету і в 1996 році.

Телефон кореспондентського пункту «Голосу України» в Дніпропетровську (056) 68-10-89.

Акакію Акакійовичу, як вам живеться?

(Початок на 1-й стор.).

Правовий механізм захисту прав людини в Україні досі існував лише на папері. На практиці ж громадяни нашої держави рідко коли до нього вдавались. Передовсім мається на увазі захист інтересів та прав особистості в судовому порядку. Здебільшого доля тієї чи іншої скарги, того чи іншого звертання залежала від сваволі чиновників.

Тому учасники семінару зосередили увагу саме на розробці українського механізму захисту прав людини.

З прийняттям України до Ради Європи наші громадяни матимуть змогу звертатися і до міжнародного суду. Цей факт важко переоцінити з точки зору демократизації нашої держави, перспективи побудови в ній відкритого суспільства.

Сьогодні в Україні працюють експерти Ради Європи, котрі допомагають українським фахівцям у розробці проекту нової Конституції, експертизі чинного законодавства, що стосується прав людини.

Зважаючи на актуальність згаданої проблематики, ці питання будуть також розглянуті на регіональних семінарах, котрі Українська правнича фундація проведе наприкінці жовтня в Одесі та Харкові.

Микола КОВАЛЬ.

Волинська область
Ратнівський район с.Кортеліси
Корнелюк Валентині Іванівні

Глибокий сердечний біль викликала звістка про трагічну смерть Василя Мироновича.

На злеті, у розквіті сил, в лебединому віці раптово обірвалося життя народного депутата України, Вашого чоловіка і батька трьох синів.

Це була прекрасна у всіх відношеннях людина, на яких тримається наша земля. Мені завжди імпонували його народна мудрість, статечність, впевненість та розсудливість, доброзичливість і виваженість. Він любив людей, і вони відповідали йому взаємністю.

І сьогодні земля збідніла, Україна зазнала величезної втрати, трійко синів залишаються без любимого татуся.

Шановні Валентина Іванівна й батьки Василя Мироновича, ваша втрата — невимовно важка і її не залікують жодні слова й роки.

Прийміть мої щирі співчуття, і хай Василю Мироновичу земля буде пухом.

Щиро Ваш Леонід КУЧМА, Президент України.

ВІД КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

З глибоким сумом сприйнято в уряді звістку про трагічну загибель народного депутата України, члена Президії Верховної Ради, керівника депутатської групи «Аграрники за реформи» **Василя Мироновича КОРНЕЛЮКА.**

Його коротке, але яскраве життя було присвячене розбудові незалежної України. Він пішов від нас сповнений творчих сил, організаторського таланту, великих планів щодо відродження на нових сучасних засадах українського села, всього агропромислового комплексу нашої держави.

Світла пам'ять про Василя Мироновича Корнелюка — людину великої душевної щедрості, патріота і громадянина — назавжди збережеться в нашій пам'яті. У цю скорботну годину висловлюємо глибоке співчуття рідним і близьким покійного.

У зв'язку із загибеллю в автомобільній катастрофі лідера депутатської групи «Аграрники за реформи»
Василя Мироновича КОРНЕЛЮКА
депутатська група «Аграрники за реформи» висловлює глибоке співчуття сім'ї і близьким покійного та постраждалим внаслідок цієї аварії.

Виборці Ратнівського, Старовижівського і Шацького районів Волинської області глибоко сумують з приводу трагічної загибелі народного депутата України від Старовижівського виборчого округу №72
Василя Мироновича КОРНЕЛЮКА
і висловлюють щире співчуття родині покійного.

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

ПРО НАЦІОНАЛЬНУ ГВАРДІЮ УКРАЇНИ

З метою забезпечення Верховним Головнокомандувачем Збройними Силами України оперативного управління Національною гвардією України та ефективного використання її підрозділів у справі захисту суверенітету України, її територіальної цілісності, життя та особистої гідності громадян, їх конституційних прав і свобод від злочинних посягань, зміцнення громадського порядку в населених пунктах та з урахуванням пропозицій Ради Національної безпеки з цього питання, відповідно до статтей 3 і 61 та на виконання пунктів 1 і 8 статті 24 Конституційного Договору між Президентом України та Верховною Радою України «Про основні засади організації та функціонування державної влади і місцевого самоврядування в Україні на період до прийняття нової Конституції України» **постановляю:**

1. Підпорядкувати в оперативне управління Президентові України — Верховному Головнокомандувачу Збройними Силами України Національну гвардію України.
2. Цей Указ набирає чинності з дня його підписання.

Президент України Л.КУЧМА.

м.Київ,
6 жовтня 1995 року.

До питання щодо Указу Президента України «Про Національну гвардію України»

В юридичному відділі попередньо вивчено Указ Президента України "Про Національну гвардію України" від 6 жовтня 1995 року, яким Президент підпорядкував у своє оперативне управління Національну гвардію України.

У зв'язку з чим слід зазначити: відповідно до пункту 1 статті 18 Закону України «Про державну владу і місцеве самоврядування в Україні питання оборони та державної безпеки регулюються виключно законами України. Зокрема, статтею 11 Закону України «Про Національну гвардію України» визначено, що Національна гвардія підпорядкована Верховній Раді України. Безпосереднє керівництво Національною гвардією здійснює командуючий, який призначається Верховною Радою України за поданням Президента України. Президент же України за статтею 3 цього Закону визначає організаційну структуру, штатну чисельність та дислокацію частин і підрозділів Національної гвардії за поданням командуючого Національною гвардією.

Таким чином, Указ Президента України «Про Національну гвардію України» видано з перевищенням повноважень Президента України.

Юридичний відділ Секретаріату Верховної Ради України.

Новий командуючий Національною гвардією України

Генерал-лейтенант Олександр Кузьмук приступив до виконання обов'язків командуючого Національною гвардією України. Він змінив на цьому посту генерал-лейтенанта Володимира Кухарця, призначеного заступником Генерального військового інспектора при Президенті України, повідомляє прес-служба командуючого НГУ.

Заява прес-служби Президента України

Указом Президента Л.Д.Кучми від 6 жовтня Національну гвардію України передано в оперативне управління Верховного Головнокомандувача Збройних Сил України. Національну гвардію України (НГУ) було створено в листопаді 1991 року ще до виникнення в нашій державі інституту президентства. В умовах існування Радянського Союзу та його збройних сил нове військове формування України було підпорядковане державному керівництву в особі Верховної Ради України. За чотири роки, що минули з часу створення НГУ, в країні відбулися радикальні зміни. Главою держави і виконавчої влади став Президент України, який є Верховним Головнокомандувачем Збройних Сил. Триває процес реформування державної влади з метою чіткого розподілу функцій між законодавчою і виконавчою гілками. Однак ці перетворення не торкнулися статусу і становища НГУ. Вона фактично залишається у подвійному підпорядкуванні, що ускладнює управління Національною гвардією, заважає цьому державному збройному органу ефективно виконувати свої завдання згідно із законом «Про Національну гвардію» від 4 листопада 1991 року.

Члени Військової Ради Національної гвардії звернулися з листом до Президента України, в якому звернули увагу Верховного Головнокомандувача на істотні недоліки в організації та використанні цього військового формування, яке, згідно із законом, має стояти на захисті конституційного ладу, суверенітету України, її територіальної цілісності.

Як гарант дотримання Конституції та Законів держави, Президент України прийняв рішення про підпорядкування НГУ Верховному Головнокомандувачу Збройних Сил України в повній відповідності до статей 3 і 61 та на виконання пунктів 1 і 8 статті 24 Конституційного Договору між Президентом і Верховною Радою України.

Така зміна в підпорядкуванні НГУ дозволяє значно підвищити її ефективність у справі захисту суверенітету України, її територіальної цілісності, життя та особистої гідності громадян, їх конституційних прав і свобод від злочинних посягань, зміцнення громадського порядку в містах і селах.

Репортаж з військових навчань

«Солоні пси» захоплюють Лежун

Спільні навчання морської піхоти ВМС України та США «Осінні союзники-95», які протягом двох тижнів вересня проходили на головній базі американських «морінкорп» на Атлантиці Кемп Лежун (Північна Кароліна), були не першi в історії двостороннього військового співробітництва, проте їх можна вважати унікальними.

Цього разу вперше значний підрозділ Збройних Сил України — посилена рота морської піхоти (140 чоловік) — за допомогою літака військово-транспортної авіації ВПС України висадилася на Американський континент. Окрім того, вперше наші військовослужбовці не виступали в ролі учнів, які запозичували досвід у вправних заокеанських колег. Як сказав командир першого батальйону 6-го полку 2-ї дивізії американської морської піхоти, який брав участь у навчаннях, підполковник Джек Спаркс, його підлеглі до цього ніколи не виконували миротворчої місії. Отже, «осінні союзники» у Північній Кароліні справді вчилися. На період навчань один з полігонів бази перетворився на зону бойових мадій між умовними республіками Баси та Суми. І перемогу у «двотижневій» війні святкували «сумийці». Обидва народи, знесилені війною та втратами, готові припинити ворожнечу без будь-яких територіальних претензій один до одного. Та на заваді мирного врегулювання конфлікту стоять певні екстремістські сили. Вони чинять опір і перешкоджають виконанню обов'язків умовним контингентом ООН, до складу якого увійшла рота української морської піхоти під командуванням капітана Володимира Лекая та батальйон «марінкорп» США підполковника Джека Спаркса.

Передовсім , морським піхотинцям обох країн довелося, як то мовиться, притиратися, призвичаїтися одні до одних. Під час вивчення зброї «союзника», спільного орієнтування, ознайомлення з місцевістю тощо морські піхотинці були розбиті на групи. Без знання мови опинилися щонайменше у становищі немовляти, яке вкинули у воду. У нагоді ставали мова жестів, мінімальний набір фраз зі шкільних уроків англійської і просто бажання порозумітися.

...Кожний новий день навчань ставав напруженішим від попереднього. Вертолітна підготовка, проведення конвою з гуманітарними вантажами, взяття під контроль населеного пункту, обладнання блок-постів та чек-пойнтів, тренування у догляді та обшуку осіб і транспортних засобів. Крок за кроком відпрацьовували «Осінні союзники» важливі елементи, з яких складається служба під прапорами ООН.

Квінтесенцією спільних маневрів стало комплексне тридцятигодинне заняття, коли українські та американські «морпіхи» мали можливість перевірити на практиці теоретичні навики, здобуті протягом попередніх днів навчань.

До речі, виконувати місію з підтримання миру українсько-американському контингенту морської піхоти довелося в умовах, максимально наближених до реальних. По-перше, виконавши десантування з вертольотів, діяли вони у спеціальному бойовому містечку «комбат-таун», яке за легендою мало назву Камповерде.

«Комбат-таун» не просто містечко-макет. У ньому — справжні цегляні дво- і триповерхівки. Є й власні школа, церква, стадіон, інші споруди. Хоча ніхто тут не живе. Витративши на його побудову чотири роки і п'ять мільйонів доларів, морські піхотинці Кемп Лежуна відпрацьовують тут дії у міських умовах. Цього разу місто захищали.

Насправді все було так. На дорогах, які вели до Камповерде були виставлені українські та американські блок-пости та чек-пойнти. Головне завдання — не допустити завезення до міста зброї, набоїв та проникнення груп «ренегатів».

Це також потребує уточнення. Роль екстремістів виконували переодягнені американські морські піхотинці з іншого батальйону. Попередньо планували, що до «гри» буде залучено армійських «хамерів». Але задля більшої достовірності американці вирішили використовувати власні авто.

«Актори» докладали чимало зусиль, щоб завезти до містечка зброю, наркотики, вибухівку. Вони провокували «союзників», жбурляли каміння, палки, вигукували образливі фрази... але майже нічого в них не вийшло. «Морпіхи» двох держав робили свою справу надійно.

... Сто сорок українських морських піхотинців гідно репрезентували у державі держав власну країну. Про них писали в газетах, показували по телебаченню. І повсюди — теплі слова, симпатія. Під час багатокілометрового нічного маршруту наші хлопці практично на обидві лопатки поклали представників «пожежної команди Пентагону», як нерідко називають у США та поза їх межами корпус морської піхоти. За витривалість, твердість, уміння стійко переносити труднощі американці охрестили українських вояків «солоними собаками» (люблять вони гучні назви).

Ігор МЕЛЬНИЧУК,
старший офіцер
прес-служби Міністерства
оборони України
(спеціально для «Голосу України»).

Кемп Лежун — Київ.

Фото Олександра КРЕМКА.

Військо

Вони захищали Батьківщину, їх захистить «Вітчизна»

ГОСТРІ соціальні проблеми перехідного періоду не обминули й військовиків. У зв'язку зі скороченням кількості військовослужбовців питанням дня є житло. Згідно з Указом міністра оборони України звільнення в запас офіцерського складу можливе без надання квартир.

Нова військова державна політика неминуче призведе до соціальної напруженості в суспільстві: лави української незапитаної на ринку праці робочої сили поповнить офіцерський відставний корпус. Не менш важливою обставиною є й те, що кожний десятий офіцер Збройних Сил України не має українського громадянства.

Розв'язання вищезазначених проблем у компетенції багатьох державних і громадських організацій. Проте віз і нині там... Можливо новонароджене Всеукраїнське об'єднання «Вітчизна» сприятиме соціальному оздоровленню вітчизняних силових структур.

«Вітчизну» очолив генерал-майор Вілен Мартиросян, він також голова Комітету із соціальної адаптації військовослужбовців при Кабінеті міністрів України.

У програмі дій об'єднання соціально-правовий захист не лише військовиків, а й службовців, ветеранів та членів їхніх сімей усіх семи силових інститутів України. «Вітчизна» займатиметься законодавчою діяльністю, експертною роботою, питаннями соціальної адаптації, перекваліфікації, працевлаштування тощо. У деяких питаннях громадська організація мобільніша за чиновницькі служби, їй легше досягти бажаного результату. Сподіватимемося, що «Вітчизна» захистить тих, хто стояв і стоїть на сторожі Батьківщини.

Ольга ВАУЛІНА.

У злочинності — молоде обличчя

Служба 02

Експерти Ради Європи та представники міністерств і відомств України, Генеральної прокуратури, соціальних служб для молоді зустрілися в Києві на міжнародному семінарі «Попередження злочинності серед молоді: підходи, проблеми, перспективи».

Щорічно за грати потрапляють 25 тисяч неповнолітніх юнаків і дівчат. Особливо тривожить те, що зростає кількість надзвичайно тяжких і жорстоких злочинів, зумисних убивств, кожний десятий злочин скоюють дівчата. Профілактичні заходи й виховна робота серед молоді не дає бажаних результатів, повільно йде впровадження державних програм і законів про неповнолітніх, а робота центрів соціальної допомоги та спеціальних служб для неповнолітніх нерідко перетворюється на формальність.

«На семінарі експерти Ради Європи вперше мали нагоду отримати об'єктивну інформацію щодо проблем злочинності серед молоді в Україні», — сказав керівник відділу кримінальних проблем юридичного директорату Ради Європи Вольфганг Рау. На його думку, втручання уряду і правоохоронної системи у справи неповнолітніх має бути щонайменше. Прокуратурі, міліції треба надати певну свободу в роботі з неповнолітніми, що дало б змогу не доводити до суду деякі менш серйозні справи, а у вироках намагатися використовувати, окрім позбавлення волі, й інші альтернативні рішення.

Юліана ШЕВЧУК.

Кордон

Осіння міграція триває

Із 83 нелегальних мігрантів, затриманих цього року прикордонниками Луцького загону прикордонного контролю, — двоє пакистанців: Акіс Ахмед і Мухамед Ей Жаз, які нещодавно хотіли перейти кордон поблизу Устилуга Володимир-Волинського району. Прикордонники влаштували зустріч для журналістів з цими двома нелегальними мігрантами. З'ясувалося, що вони прибули в Україну для навчання в Київському політехнічному інституті, де заплатили 1200 доларів за один навчальний рік. Мали із собою студентські квитки. Але, як розповів заступник начальника Луцького загону прикордонного контролю Володимир Малаков, такі випадки неподиноків. Без усяких труднощів в Бориспільському аеропорту іноземний громадянин може купити візу на перебування в Україні, а потім за долари — стати студентом столичного вузу. За «зеленькі» біля Головпошти в Києві купують закордонний паспорт, навіть схему прикордонної області з вказаними заставами. Затримані пакистанці мали при собі схему Волинської області з нанесеною конкретною прикордонною заставою. Тільки завдяки пильності однієї з мешканок Устилуга нелегалів вдалося затримати вже в прикордонній смузі. Вони мали намір через Польщу податися в Німеччину. Прикро говорити, але Україна сьогодні перетворилась у своєрідний стартовий майданчик для тих, хто нелегально хоче перетнути її кордон, переправитись до Польщі, Німеччини чи Франції. І доки таке триватиме?

Богдан
БЕРЕКЕТА.

Волинська область.

Маніяк — за гратами

Кримінал

Він здійснював убивства майже щомісяця. Останньою жертвою стала коханка, разом з якою ходив на попереднє вбивство. Правоохоронні органи вийшли саме на неї — ось Юрій В. і вирішив позбутися свідка-спільника: пішов з дівчиною ніби на прогулянку й неподалік санаторію «Куяльник» у безлюдному місці вбив її, тіло сховав у комишах...

У свої 34 роки він не раз уже був засуджений, відбував покарання. На користь — те не пішло. І тепер ось за короткий час вчинив, як зізнався, сім убивств, завдав кілька тяжких тілесних ушкоджень. Знаряддям був здебільшого ніж, жертвами ставали в основному жінки. Слідство й суд з'ясують, думаю, чи тільки названі убивцею випадки на його рахунку.

А в Одесі багато хто, наполоханий убивствами, тепер полегшено зітхнув: маніяк, нарешті, опинився за гратами.

Георгій ВОРОТНЮК.

Одеса.

Хроніка. Факти. Події

● *Вашингтон*

Про суттєве — фінанси

Осіннє засідання Тимчасового комітету ради керуючих Міжнародного валютного фонду розпочало роботу в американській столиці. У ньому беруть участь міністри фінансів та економіки, а також керівники центральних банків 179 країн — членів цієї найбільшої кредитної організації.

У засіданні бере участь також українська делегація, яку очолює голова правління Нацбанку України Віктор Ющенко.

● *Київ*

Допомога не завадить

1996 року Чехія надасть Україні технічну допомогу в галузі приватизації на загальну суму 7 мільйонів крон. Про це повідомив заступник міністра національного майна і приватизації Чехії Ярослав Юречка. Він заявив, що Чехія готова надати послуги своїх фахівців для консультацій з підготовки в Україні законодавчої бази для проведення приватизації і розвитку фондового ринку.

За словами міністра, нині над програмою надання Україні технічної допомоги працюють чеські та українські експерти. Він сказав також, що очікується підписання договору про співробітництво між Фондом держмайна України і Міністерством національного майна і приватизації Чехії.

● *Рим*

Бункер не встояв

Шість літаків НАТО на запит ООН завдали ракетно бомбового удару позиціям боснійських сербів у районі Тузли. Про це повідомив представник командування Об'єднаних Збройних Сил НАТО у Південній зоні Європи, штаб-квартира якого знаходиться в Неаполі. За його словами, було застосовано 10 бомб з лазерним наведенням і чотири ракети. Внаслідок знищено бункер командного пункту боснійських сербів на південний схід від Тузли.

● *Бухарест*

Парламентарії занепокоєні зростанням корупції

Боротьба парламентаріїв проти корупції і стратегія виконання міжнародних зобов'язань в галузі соціального розвитку — такі дві головні теми, що їх обговорюють на 94-й конференції Міжпарламентського союзу. До них додадуть і третю тему, яку учасники оберуть із шести пропозицій, що надійшли. У конференції беруть участь близько 550 парламентаріїв зі 115 країн.

● *Лондон*

Прем'єри живуть до старості

У віці 92 років у своєму будинку в графстві Бервікшир помер колишній Прем'єр-міністр Великобританії Алек Дуглас Х'юм, повідомили члени його родини. Дуглас Х'юм очолював уряд консерваторів у 1963—1964 рр. Двічі, в 1960—1963 і 1970—1974 роках, обіймав посаду міністра закордонних справ.

Про кого говорять

У КОЖНОГО СВОЄ...

Знаменита французька кінозірка 60-х років Брижит Бардо знову змусила про себе заговорити.

Цього разу — жителів Вірменії. Річ у тім, що пані Бардо, нині відома в світі як захисниця тварин, звернулася до Президента Вірменії Левона Тер-Петросяна з пропозицією прийняти від неї допомогу на облаштування і створення відповідних умов для представників фауни цієї країни. І уточнила, що розраховувати на неї можуть переважно собаки і коти — улюбленці Брижит.

Реакція Президента країни, яку має облагодіяти кінозірка, поки що невідома, а от реакція місцевої преси однозначна. Проте захисниця тварин і її передбачила, заявивши в своєму листі, що їй відоме соціально-економічне становище Вірменії.

Чи почують тайванців в ООН?

***Після закінчення** другої світової війни деякі країни виявилися поділеними. Німеччина розкололася на демократичний Захід і комуністичний Схід. Корея — на демократичний Південь і комуністичну Північ. А Китай виявився роз'єднаним на комуністичний материк і антикомуністичний Тайвань.*

Німеччина й Корея, всі частини цих роз'єднаних держав, були допущені до ООН. А щодо Китаю, то його в ООН представила спочатку одна сторона — Тайвань, але з 1971 року, за рішенням ООН, тільки друга сторона — КНР. 1979 року США встановили дипломатичні відносини з КНР, прийнявши три її умови: розрив дипломатичних зв'язків з Китайською Республікою на Тайвані, розторгнення договорів з нею та виведення американських військ з Тайваню. Відтоді 21 млн. тайванців з вибраним ними керівництвом на міжнародній арені частково перебувають у дипломатичній ізоляції. Офіційні дипломатичні зв'язки Тайвань має лише з 29 країнами Латинської Америки, Африки та островів південної частини Тихого океану.

Нинішній дипломатичний статус Китайської Республіки на Тайвані на міжнародній арені перебуває в разючій суперечності з її економічним та культурним потенціалом, рівнем міжнародного життя. Адже Китайська Республіка — 14-та торговельна держава світу, її резерви іноземної валюти величезні (більш як 80 млрд. дол. США), а її ВНП у розрахунку на душу населення перевищує 10 тис. дол. США. За цими економічними показниками вона входить до тридцяти провідних країн з 183 країн — членів ООН.

За період з 1987 року в сфері внутрішньополітичного життя в Китайській Республіці досягнуто великих успіхів у подальшій демократизації суспільства. За останніх шість років проведено важливі політичні реформи, скасовано наказ про надзвичайний стан, заборону на створення нових політичних партій, повністю переобрано Національні Збори, прийнято поправки до Конституції Китайської Республіки, що сприяло створенню на Тайвані вільного, демократичного та плюралістичного суспільства.

Що заважає нині КР на Тайвані посісти своє законне місце в ООН, паралельно з участю в ній комуністичної КНР? Фактично лише одна обставина — обструкція КНР і побоювання багатьох країн зіпсувати стосунки з цією могутньою державою. Бо жодних серйозних юридичних перешкод цьому немає. Адже КР є суверенною державою не менш, аніж, скажімо, дві корейські держави.

До того ж КР була заснована раніше й існує більше часу, аніж КНР. Вона стала суверенною державою 1 січня 1912 року. За 83 роки своєї історії вона ніколи не припиняла свого існування й завжди контролювала всю або частину території Китаю. Тоді як КНР існує лише з 1949 року і ніколи не контролювала всієї (включно Тайвань) китайської території.

Проте, якщо вже стільки чинників протидіє участі Китайської Республіки в ООН, то чи не могла б ця країна задовольнитися своїм нинішнім статусом? Мабуть, якось могла б. Але й постановка такого питання й відповідь на нього — кричуща некоректність. Без міжнародного визнання «обходились» колись і євреї, і українці, а тепер без нього «обходяться», наприклад, курди, чеченці... Але в той або інший спосіб народи прагнуть якнайшвидше пройти цей прикрий етап свого розвитку.

Чому? Чому, наприклад, поспішає Тайвань? Ось як на це питання відповідає міністр закордонних справ КР Фредрік Цянь: «Ми можемо одного разу прокинутися та дізнатися, що стали об'єктом санкцій просто тому, що наша країна — не член цієї організації (ООН — **В.Б.**) ... Ми маємо три атомні електростанції. Ми використовуємо в мирних цілях чималу кількість атомної енергії, а всі гарантії в сфері атомної енергетики опрацьовує МАГАТЕ. Але ми нині позбавлені можливості бути членом цієї організації та брати участь в опрацюванні її рішень». Та це тільки окремі приклади. Не маючи членства в ООН, громадяни КР позбавлені права брати участь у заходах, тісно пов'язаних з їхніми фундаментальними соціальними та економічними інтересами та й, зрештою, з їхньою безпекою.

А чи не була б чимось корисна участь КР в ООН всьому світовому товариству? Судіть самі. Все, починаючи від співробітництва в сфері регіональної та глобальної охорони природи до розв'язання міжнародних конфліктів, потребує універсальної та необмеженої участі всіх сторін, чиї інтереси є заторкнуті. Без активного співробітництва всіх країн людство повільніше й з більшими втратами розв'язуватиме свої проблеми. Наприклад, тільки за останні шість років уряд КР виділив 117 млрд. дол. США для допомоги в зонах лиха більш як сорока державам світу. Але 1994 року ООН відкинуло пропозицію Тайваню внести 2 млн. дол. США на допомогу руандійським біженцям. Коли розпочалася війна в Персидській затоці, Тайвань був готовий надати допомогу державам агресії. Але через те, що він не був членом ООН, навіть ті, що потребували такої допомоги, побоялися її прийняти. До Конвенції з морського права Тайвань, оточений морями, також не може приєднатися поза ООН. Чи краще від цього буде іншим морським державам? Тайвань не може підписати й Монреальський протокол, що має на меті зупинити вичерпання озонового шару Землі. То що — хай Тайвань продовжує його вичерпувати без жодних обмежень. В публікаціях ООН нема статистичних даних про населення Тайваню, його економіку, заходи з охорони природи. Невже і це добре?

Слід окремо відзначити й ту обставину, що участь КР в ООН аж ніяк не зашкодить перспективі кінцевого об'єднання Китаю. Наприклад, подвійне представництво німецьких держав в ООН не те що зашкодило об'єднанню німців в одну державу, а навпаки, допомогло їм нормалізувати відносини в 1973 році і зрештою об'єднатися. Ані Пхеньян, ані Сеул ніколи й ніде не висловлювали побоювань, що саме їхня участь у роботі ООН стане на заваді їхньому об'єднанню. Отож і участь обох китайських держав могла б сприяти лише порозумінню між ними. До того ж участь в ООН має різні форми, і Тайвань, подібно до Швейцарії, погодиться на які кромніше — бути спостерігачем на Генеральній Асамблеї.

Чи почують тайванців в ООН? Звичайно колись почують. Бо здобуваються на це навіть набагато слабші за Тайвань держави. Але чим швидше це станеться, тим краще буде не тільки для нього, а й для всього світового співробітництва. Це підтверджують трагічні наслідки нехтування інтересів малих держав, криваві події в Югославії, Руанді, Сомалі, Чечені.

Віктор БУРМАКА,
кандидат історичних наук.

Харків.

День народження нової стодоларівки

***Секретар** Державної скарбниці Роберт Рубін та керівник Федерального резерву Ален Грінспен повідомили, що Сполучені Штати введуть нову стодоларову банкноту, зовнішній вигляд якої змінено: запроваджено ряд нововведень, у тому числі й модифікованих засобів захисту.*

Нову банкноту пустять в обіг на початку 1996 року. Це перша із серії серед банкнот різного номіналу, перероблена з таким розрахунком, щоб значно випередити досягнення новітньої відтворювальної та копіювальної технології, повідомило посольство США в Україні.

Сполучені Штати не анулюватимуть і не знецінюватимуть ті банкноти, що в обігу.

Запровадження нових спрямоване на безпеку й захист національної валюти США в час, коли широко використовують новітні технології, такі як кольорові копіювачі, сканери та принтери, що вже легко доступні.

«Хочу запевнити: Сполучені Штати ніколи не вважали за недійсну валюту, що в обігу, і не робитимуть цього зараз, — підкреслив Грінспен. — Старі банкноти не буде анульовано чи знецінено. США пишаються своєю валютою і, незважаючи на її вік, завжди цінуватимуть».

Нову валюту вводитимуть поступово, з 1996 року, починаючи зі стодоларовиків. Коли старі банкноти потраплятимуть до Федерального резерву від різних депозитарних установ, їх замінюватимуть на нові.

Мікроскопічні вкраплення та захисні нитки, що у валюті цього номіналу вперше з'явилися 1991 року, активно запобігали підробленню і їх збережуть і на нових купюрах.

Які ж нові та модифіковані засоби захисту валюти? З метою відведення на банкноті місця для нових засобів захисту було змінено оздоблення країв банкноти і спрощено їх. Збільшено портрет і зміщено його від центру банкноти, щоб надати справа від портрета більшого простору для водяного знаку, що відображає того самого історичного діяча що й на портреті. Цей водяний знак можна побачити лише проти світла. Запобіжна нитка в купюрі за ультрафіолетового опромінення світитиметься в темряві червоним. Місце нитки повторюватиметься в купюрах різного номіналу. А ще в них застосоване чорнило, що міниться від зеленого до чорного забарвлення, якщо дивитись на купюру під різним кутом. Ця позначка з'являтиметься на номері у нижньому правому куті лицьового боку купюри. Зроблено мікроскопічні вкраплення у номері в лівому куті й на пальті зображення Бенджаміна Франкліна. Дуже дрібні концентричні кола на другому плані портрета та на звороті банкноти дуже важко буде скопіювати. Вжито й інших видів захисту для машинного підтвердження справжності та зручності інших робіт з валютою.

Захист банкноти кожного номіналу полягає в сумарному ефекті вжитих засобів. У цьому зв'язку в усьому світі проведуть роз'яснювальну кампанію з метою донести до користувачів валюти інформацію про зміни.

Подія-Іпринда (з Тбілісі)

Панцерник для Шеварднадзе

Як повідомили кореспонденти агентства в прес-секретаріаті глави держави, на ім'я Едуарда Шеварднадзе надійшов лист від міністра закордонних справ Німеччини Клауса Кінкеля, в якому міністр висловлює стурбованість з приводу теракту 29 серпня й обіцяє для забезпечення безпеки глави держави надати броньований автомобіль фірми «Мерседес».

Як стало відомо з поінформованих джерел, після теракту Е. Шеварднадзе пересів у подарований фірмою панцерник.

ДЕРЖАВА І ПРАВО

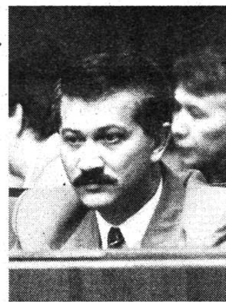
6 стор. Суверенітет України має поки що декларативний характер. Факти?.. Будь ласка. Їх наводить народний депутат України Костянтин Охріменко

7 стор. Санаторно-курортним закладам профспілок загрожує «націоналізація». «На готовий хлібець завжди знайдеться їдець». Народний депутат України Олександр Стоян

8 стор. Концепція молодіжної політики. Чи є вона у нас?.. «Треба схаменутися, доки не пізно». Народний депутат України Ніна Марковська

9 стор. Основна помилка в нашій економічній політиці — спроба використати ринкові методи в неринковій економіці... — вважає доктор економічних наук Володимир Черняк

10—11 стор. Досвід реформ Китаю. «Менше «ізмів» — більше діла». Народний депутат України Олександр Степанов

Думки з приводу

Уряд звітує. Під стрілами депутатів

Головною подією минулого парламентського тижня, безсумнівно, стали день уряду та представлення на розгляд депутатів програми дій уряду.

Ось як коментують ці події у парламентських групах і фракціях.

Михайло СИРОТА, депутатська група «Центр»:

— Наша група зайняла таку позицію: програма урядових дій — це, швидше, основні напрями діяльності Кабінету міністрів, тому що запропонований документ не містить основних компонентів, властивих програмі, а саме: термінів виконання, джерел фінансування, відповідальних виконавців. Тобто цей документ потребує ще доопрацювання. Але стратегічно, вважає «Центр», треба підтримувати уряд, який сам бере на себе повну відповідальність за реформування нашої економіки і виведення України з кризи. Тому слід ухвалити цю програму, збагативши її пропозиціями, доповненнями і змінами, що виникнуть під час обговорення. Ми не можемо не ухвалити програму — одного разу парламент уже відправив уряд у відставку, і якщо це й зараз зробити — в Україні може статися непрогнозована ситуація. Верховна Рада цього не повинна допустити.

«Центр» послідовно стоїть на позиції об'єднання роботи виконавчої і законодавчої гілок влади, і, оскільки уряд, повторюю, бере на себе повну відповідальність, то й ми не можемо стояти осторонь цього процесу. Уряду потрібно допомогти. Як саме? Створити спільну комісію чи групу для опрацювання законопроектів, необхідних для реалізації цієї програми. Тобто визначити пріоритети — який закон потрібен насамперед, який потім, в які терміни. Оце й буде конкретна робота парламенту, а не споглядацька позиція: ви програму запропонували, тепер виплутуйтесь самі, а ми подивимося.

Георгій МАНЧУЛЕНКО, фракція Народного Руху України:

— Співпраця у такий складний період між виконавчою і законодавчою владою має бути тіснішою. Тобто ми маємо працювати в одному напрямі, а не тягнути віз у різні боки. І тепер, після запровадження дня уряду, сподіваємося, що так воно і буде.

А конкретно щодо інформації віце-прем'єр-міністрів, то з їхніми словами, як і з діями міністерств і відомств, підпорядкованих їм, не завжди можна погодитися. Зокрема, з економією енергоресурсів, яка існує на сьогодні. Справа доходить до безглуздя. Одним махом вимикають електрику і в хронічних боржників, і в тих, хто справно розраховується за електроенергію. Аналогічна ситуація і з індивідуальними споживачами. Тому потрібний диференційований підхід, а не бездумність у такій важливій справі. Особливо, коли це стосується аграрного сектора або підприємств із безперервним технологічним циклом. Наприклад, на деревообробному комбінаті йде клеєння і пресування фанери. І тут вимикають електроенергію. Хто відшкодовуватиме збитки за переведену продукцію? Відповіді на ці запитання у виступах урядовців не дано, хоча Кабінет мав би оперативно реагувати на випадки, коли економіці держави бездумними діями міністерств завдають чимало шкоди.

Другий блок питань — стосовно сільського господарства. Мої виборці порушують питання збуту сільгосппродукції. На складах сир і масло, а на вітринах — заморські продукти далеко не найкращої якості. Молоко закуповують у господарствах по 9—10 тисяч купонів за літр, а продають утричі дорожче. Хто ж кладе в кишеню цю різницю? І чому продукти закуповують за кордоном, а вітчизняний виробник не може збути те, що вироблено у господарстві? Де ж обіцяна протекціоністська політика щодо національного виробника?

І третій, найболючіший, блок питань — соціальний захист. Пенсія йде на оплату комунальних послуг, закупівлю дров і вугілля, а за що ж жити? А що робити безквартирним офіцерам, ветеранам війни? Невже ми забули, що той народ, який не хоче годувати свою армію, буде годувати чужу? Мало того, що не вистачає субсидій для оплати комунальних послуг, так їх часто ще й виплачують з великим запізненням. Тому проблему соціального захисту треба вирішувати в комплексі. І доки можна говорити про формування бюджету знизу вгору, а не навпаки? Адже всім добре відомо, що на бюджетних коштах, доки вони надійдуть з Києва до сільського вчителя чи медика, гріють руки різні банки та структури.

Коли розробляють документ, то він може бути трьох видів: концепція, програма і програма діяльності. На жаль, документ, представлений Кабінетом міністрів, більше програма, ніж програма діяльності. Бо немає конкретної розбивки, де б чітко вказувалися мета, механізми реалізації, контроль за виконанням. Окрім того, автори виходять із того, що в нас є певні стабілізаційні моменти в економіці. На жаль, цього, на нашу думку, немає. Тому програма потребує певної конкретизації, поправок. Бо коли невірно поставлені орієнтири, можуть бути хибними і засоби реалізації, і досягнення запланованого стає неможливим. У цілому ж програма дій з урахуванням доповнень заслуговує підтримки.

Ростислав ЧАПЮК, член депутатської групи «Аграрники за реформи»:

— Ключовим питанням сесійного тижня був день уряду. І підготовка до зими, і стан справ в АПК — все це надзвичайно для нас злободенно. Однак я б не сказав, що інформація про ситуацію в сільськогосподарській галузі викликала у нас захоплення. Та й чому радіти, якщо, наприклад, і досі цукрозаводи не можуть вийти на повну потужність через нестачу сировини? А це ж уже жовтень! Раніше такої кризи ніколи не було.

Все це йде не тільки, скажімо, від нестачі пального чи техніки, а й від того, що переробники стали монополістами щодо товаровиробників і споживачів. Саме вони диктують ціни на сировину і цукор. А державі до цього байдуже.

В інформації говорилось про якийсь прорив у сільському господарстві. Вибачайте, який? Хто його бачив?

У нас уперше за десятки років лишилися невиорані поля, не закінчилась сівба озимих — і це прорив? Байдужість держави повна, все віддано на відкуп стихії, все продається комерсантам-перекупникам. Село стало наймитом і в переробника, і в перекупника, і в держави. Воно все, що заробить, віддає державі податками, а переробнику-монополісту — сировиною.

А є ще й такий вампір, який висмоктує все з села, — це банки. Державні банки «Україна», «Укрсоцбанк» та інші прибрали до своїх рук державні багатства і ось тепер, ставши комерційними, наживаються на бідах селянина. І ні в звіті віце-прем'єр-міністра, ні в урядовій програмі нічого про це не говориться.

Виходячи зі сказаного, думаю, що слухання урядової програми ітиме дуже нелегко.

***

У нашій газеті пройшла хибна інформація щодо злиття групи «Аграрники за реформи» із фракцією Селянської партії. Як бачимо, депутатська група «Аграрники за реформи» діє. Вона поповнюється новими депутатами, справляє дедалі помітніший вплив на життя українського парламенту.

Матеріали підготували Людмила КОХАНЕЦЬ, Анатолій КРАСЛЯНСЬКИЙ, Василь ТУГЛУК.

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

Постанова від 2 жовтня 1995 р.

№ 777 Київ

Про підвищення розмірів державної допомоги окремим категоріям громадян

На виконання розпорядження Президента України від 5 червня 1995 р. № 96 «Про соціальний захист населення у зв'язку з підвищенням цін і тарифів» Кабінет Міністрів України **постановляє:**

1. Виплачувати державну допомогу, передбачену Законом України «Про державну допомогу сім'ям з дітьми» у таких розмірах:

а) 2830 тис. крб. — одноразову допомогу громадянам при народженні дитини (глава 2 зазначеного Закону);

б) 1660 тис. карбованців:

непрацюючим особам, які зайняті доглядом за чотирма і більше дітей віком до 16 років і яким призначені грошові виплати (глава 4 зазначеного Закону);

особам, яким призначена допомога на дітей, що перебувають під їх опікою чи піклуванням (глава 10 зазначеного Закону);

в)1420 тис. карбованців:

додаткову допомогу матерям при народженні дитини (глава 2 зазначеного Закону);

працюючим особам, які зайняті доглядом за чотирма і більше дітей віком до 16 років і яким призначені грошові виплати (глава 4 зазначеного Закону);

г) 1320 тис. карбованців:

працюючим особам, яким призначена допомога по догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку (глава 3 зазначеного Закону);

жінкам, зареєстрованим у державній службі зайнятості як безробітні не менше 10 місяців і яким призначена допомога по вагітності та пологах (глава 1 зазначеного Закону);

д) 1170 тис. крб. — особам, яким призначена допомога по догляду за дитиною-інвалідом до досягнення нею 16-річного віку (глава 5 зазначеного Закону);

е) 830 тис. карбованців:

непрацюючим особам, які зайняті доглядом за трьома дітьми віком до 16 років і яким призначені грошові виплати (глава 4 зазначеного Закону);

особам з числа дітей-сиріт і дітей, які залишилися без піклування батьків, колишніх вихованців дитячих будинків (шкіл-інтернатів), яким призначена допомога на дітей (глава 8 зазначеного Закону);

є) 710 тис. карбованців:

працюючим особам, які зайняті доглядом за трьома дітьми віком до 16 років і яким призначені грошові виплати (глава 4 зазначеного Закону);

особам, яким призначена допомога на дітей військовослужбовців строкової служби (глава 9 зазначеного Закону);

ж) 520 тис. крб. — особам, яким призначена допомога на дітей віком до 16 років (учнів — до 18 років) (глава 7 зазначеного Закону);

з) 410 тис. карбованців:

непрацюючим особам, яким призначена допомога по догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку (глава 3 зазначеного Закону);

особам, яким призначена допомога на дітей одиноким матерям (глава 8 зазначеного Закону), крім осіб, згаданих в абзаці третьому підпункту «е» цього пункту;

особам, яким призначена тимчасова допомога на неповнолітніх дітей, батьки яких ухиляються від сплати аліментів, або коли стягнення аліментів неможливе (глава 11 зазначеного Закону);

и) 210 тис. крб. — особам, які не одержують на дітей аліментів, присуджених за рішенням суду (постановою судді), або одержують їх у сумі, меншій за встановлений мінімальний розмір, та яким призначена тимчасова допомога на неповнолітніх дітей (глава 11 зазначеного Закону).

2. Установити щомісячні компенсаційні виплати у розмірі 380 тис. крб. непрацюючій працездатній особі, яка доглядає за інвалідом 1 групи, а також за престарілим, який досяг 80-річного віку.

3. Виплачувати допомогу по безробіттю, стипендії, встановлені особам, які проходять професійну підготовку та перепідготовку за направленням служби зайнятості, матеріальну допомогу безробітним і членам їхніх сімей, передбачені Законом України «Про зайнятість населення», у таких розмірах:

а) 990 тис. крб. — громадянам, яким призначена допомога по безробіттю згідно з підпунктом «б» пункту 1 статті 29 зазначеного Закону;

б) 1320 тис. крб. — громадянам, яким призначена допомога по безробіттю згідно з пунктом 2 статті 29 зазначеного Закону;

в) збільшену у 1,22 раза понад розміри, визначені відповідно до підпункту «в» пункту 3 постанови Кабінету Міністрів України від 13 червня 1995 р. № 410, але не менше як 1320 тис.крб. і не більше за середню заробітну плату, що склалася в народному господарстві відповідної області, громадянам, яким призначено допомогу по безробіттю чи стипендію (підпункт «б» пункту 1 статті 26, пункт 1 статті 27, підпункт «а» пункту 1 статті 29 зазначеного Закону);

г) 660 тис. крб. — безробітним і членам їхніх сімей, яким призначена матеріальна допомога (стаття 31 зазначеного Закону).

4. Установити, що витрати на необхідний догляд за потерпілим, передбачені пунктом 14 Правил відшкодування власником підприємства, установи і організації або уповноваженим ним органом шкоди, заподіяної працівникові ушкодженням здоров'я, пов'язаним з виконанням ним трудових обов'язків, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 23 червня 1993 р. № 472 (із змінами і доповненнями до них, затвердженими постановою Кабінету Міністрів України від 18 липня 1994 р. № 492), здійснюються у таких розмірах:

а) 2120 тис. крб. — на спеціальний медичний догляд;

б) 1420 тис. крб. — на звичайний догляд;

в) 710 тис. крб. — на побутовий догляд.

Виплати відшкодування втраченого заробітку або відповідної його частини (пункт 9 зазначених Правил), що провадяться органами державного соціального страхування (постанова Кабінету Міністрів України від 8 лютого 1994 р. № 71 «Про доповнення постанови Кабінету Міністрів України від 23 червня 1993 р. № 472»), збільшити проти розміру, визначеного відповідно до пункту 4 постанови Кабінету Міністрів України від 13 червня 1995 р. № 410, у 1,22 раза.

5. Ця постанова набирає чинності з 1 жовтня 1995 року.

Прем'єр-міністр України Є.МАРЧУК.
Міністр Кабінету Міністрів України В.ПУСТОВОЙТЕНКО.

Наскільки ми суверенні?

Точка зору

ПІСЛЯ перших років утворення Української держави, думаю, настав час озирнутися й розібратися, до якого рівня незалежності ми дійшли. Суворо кажучи, суверенітет України має поки що декларативний характер. Факти? Будь ласка.

1. Узурпація влади

Найважливішим проявом суверенітету є повновладдя народу. У статті 2 Конституції сказано: «Вся влада в Україні належить народові. Народ здійснює державну владу через Ради народних депутатів, які становлять політичну основу України. Всі інші органи підконтрольні і підзвітні Радам народних депутатів». Проте цю головну умову, котра визначає суверенітети в державній владі, 8 червня цього року було перекреслено Конституційним договором між Верховною Радою і Президентом України.

Відповідно до Декларації про державний суверенітет України, підтвердженої на Всеукраїнському референдумі 1 грудня 1991 року, від імені народу України може виступати винятково Верховна Рада. Виконання цієї волі народу Конституцією покладено на Президента України. Проте, завваживши, що Конституцією і законами України йому надано мало повноважень, він ініціював прийняття Закону «Про державну владу і місцеве самоврядування в Україні», що призвело до порушення балансу владних і контрольних повноважень.

Внаслідок цього виконавча влада стала практично непідконтрольною народу України. Вона дезорганізувала діяльність Верховної Ради і функціонування системи судових органів. Верховна Рада фактично позбавлена контрольних функцій за діяльністю виконавчої влади. За словами народного депутата України В.Носова, тепер «Верховна Рада має право контролювати хіба що саму себе». Все це робиться не тому, що комусь «мало повноважень» для виведення країни з кризи, а щоб створити умови для безконтрольного і необмеженого пограбування національних багатств.

ПРЕЗИДЕНТ на порушення чинної Конституції намагається одноосібно змінити державний і економічний лад країни, не спираючись при цьому на підтримку більшості громадян України. Та й у «Декларації про державний суверенітет України» зафіксовано, що «окрема особа не може виступати від імені всього народу України».

Усупереч цьому положенню, Президент привласнив собі право на здійснення державної влади. Що це дало Україні? Нехтування прийнятих найвищим законодавчим органом рішень, втручання у формування судових органів усіх рівнів тощо. У нещодавньому інтерв'ю німецькому журналові «Шпігель» Л.Кучма на здивоване запитання журналіста «Навіщо вам така повнота влади?» відповів: «Для мене важливо не розширення моїх повноважень, а суворе розмежування законодавчої і виконавчої влади». Президент «забув» про ще одну гілку — судову. Чи випадково?

Тому до речі сказати: тож про яке верховенство права, а отже й незалежності трьох гілок влади, можна говорити?

Повертаючись до теми Конституційного договору, треба вважати, що з його підписанням і Президент, і Верховна Рада вийшли за межі правового поля, спровокувавши в суспільстві правовий нігілізм, який підігріватиметься систематичними порушеннями вищим ешелоном влади Декларації про суверенітет, Конституції і законів України. Коли Президент дозволяє собі переступити Основний Закон, заявив народний депутат В.Носов, тоді й інші зможуть це зробити. Розгнузданість службових осіб — це найжахливіше, що відбувається в Україні.

2. Брехня в ранзі політики

Найважливіший чинник, що характеризує економічну незалежність держави, — це те, кому належить основна частина власності на її території. Коли виконавча влада в особі Фонду держмайна України, в обходження законів, сприяє захопленню загальнонародної власності через підставних осіб (або прямо), громадянами інших держав — такі дії аж ніяк не свідчать про прагнення влад до економічної, а отже, й політичної незалежності країни.

Нещодавно в пресі було опубліковано заяву народних депутатів України з групи «Реформи» з приводу грубих порушень законодавства і ущемлення прав громадян України, членів трудових колективів і держави під час приватизації. У ньому засуджено практику підготовки підприємства до приватизації, під час якої вони за безцінь можуть стати власністю інофірм. Автори заяви зазначають: «Такі дії Фонду державного майна призводять до незвіри громадян нашої країни у приватизації, до відчуття того, що держава, роздавши приватизаційні папери своїм громадянам, ошукала їх, що ці приватизаційні папери нічого не варті і тому їх треба за безцінь продати різним ділкам, щоб величезне надбання цілих поколінь перейшло до кількох десятків своїх та іноземних «нуворишів»... Чи можна миритися з такою приватизацією? Адже йдеться про саме існування України як незалежної держави.

А ЧИ МОЖНА пишатися своєю незалежністю, коли у владних структурах безконтрольно діють радники-іноземці, котрі інструктують наших доморослих інформаторів «Інституту Крібла»? З цього приводу народний депутат України Б.Олійник у депутатському запиті слушно запитує: «Чи зареєстровані криблівці законно, де їхня резидентура і хто резидент? Звідки отримують гонорари? Хто законтрактував із закордонними спецслужбами, які під різною личиною вільно розгулюють нашою суверенною Юкрейн?»

Що тут сказати? Вже коли пристрасні прихильники президентських реформ забили на сполох, вбачаючи в діях виконавчої влади загрозливу небезпеку для суверенітету України, то тут є над чим замислитися!

Ще один народний депутат України — П.Кузнецов, всебічно вивчивши діяльність так званої «Консультативно-дорадчої ради при Верховній Раді України», у запиті на ім'я Голови Верховної Ради О.Мороза писав: «Така з дозволу сказати «діяльність», поза сумнівів, антиконституційна, протизаконна». Далі в запиті зазначено, що оприлюднені документи про діяльність цієї «Консультативно-дорадчої ради» наочно показують, « якою мірою Україна суверенна і самостійна у своїх рішеннях і через кого впливали відомі зарубіжні інституції

3. У боргових тенетах

Або взяти хоча б договір, підписаний урядом України з Міжнародним валютним фондом (МВФ) на отримання вельми скромного кредиту, який практично не розв'язує жодних соціально-економічних проблем країни. Декотрі оглядачі гадають, що «потрібно умовити МВФ піти на перегляд угоди — врешті- решт усі розуміють, що кредит Україні на 1,5 млрд доларів на тлі 40 мільярдів, виділених одноразово Мексиці, має не економічний, а винятково політичний характер». Навряд чи хто сумнівається, що ця вигідна, з першого погляду, оборудка завершиться для народу України тяжким похміллям. Про що свідчить сумний досвід інших країн (Югославії, Сомалі, Перу, Філіппін та ін.), котрі заплуталися у липкому павутинні МВФ.

Є ще один бік зовнішнього боргу, що лежить на плечах України: лише на його обслуговування у бюджеті на 1995 рік передбачено 13 трильйонів карбованців (1230 мільйонів доларів), що становить майже 15 відсотків реально очікуваних надходжень до бюджету!

А головне полягає в тому, що ці вельми скромні кредити обставляють такими ганебними для нас умовами, погодившись на які Україна не зможе вважати себе суверенною державою. Ось вони, продиктовані нам МВФ: повна відмова держави від контролю за цінами і заробітною платою; переходження до швидкого розвитку приватної власності; цілковита лібералізація зовнішньоекономічної діяльності (іншими словами, вивозь з України, що зможеш); докорінна зміна методів формування бюджету; перекладення на плечі населення всіх витрат з утримання житла, водопостачання, каналізації та інших комунальних послуг; створення механізму з вільного курсу валюти, причому — без участі держави в цьому питанні.

Ці умови свідчать про те, що економічна політика держави визначається не законами України, а вказівками Міжнародного валютного фонду. Та хіба керівництво справді незалежної країни може підписати такий, цинічно принизливий для гідності нашого народу, кабальний договір, що походить на акт про безперечну капітуляцію?!

У жовтні 1994 року Президент України проголосив «нову економічну стратегію». Та не минуло й півроку, як Л.Кучма заявив, що «нова економічна ситуація, що складається, вимагає відповідного коригування практики здійснення економічних реформ». Цю ідею «уточнення шляхів прогресу» (що не містить жодної конкретної програми виходу з кризи!) негайно рознесли світом надмірно послужливі ЗМІ, чим фактично «підклали свиню» виконавчій владі. Міркуйте самі. 31 липня цього року до Києва прибув перший заступник виконавчого директора МВФ Стенлі Фішер з питання надання Україні чергового кредиту в сумі близько 530 мільйонів доларів. Він заявив: «МВФ занепокоєний можливим коригуванням курсу реформ... Сподіватимемося, що представники уряду, котрі спростували версії про коригування курсу реформ, не злукавили і авторитет України в очах світового співтовариства залишиться гідним». Дозвольте запитати: хто тут лукавить і чому транснаціональна компанія, що називає себе МВФ, так безцеремонно покладає кінець навіть несміливим спробам Президента України скоригувати «нову економічну стратегію», яка явно веде у глухий кут?

Показово, що на заяву Л.Кучми щодо потреби дещо пом'якшити умови договору з МВФ, передовсім тих, що стосуються монетарної політики, фонд твердо заявив, що не має наміру йти на жодні компроміси. Це й зрозуміло. Механізм пограбування, чітко й докладно розроблений фінансистами МВФ, дає змогу провідним західним державам перешкоджати країнам-боржникам створенню в себе конкурентоспроможної економічної системи, реалізувати інші геополітичні завдання.

Кажуть, розумний вчиться на чужих помилках. Але тут... Президент Л.Кучма ясно бачив згубність для України переорієнтації на Захід, що її здійснював Л.Кравчук. У доповіді Верховній Раді 11 жовтня 1994 року він зазначив: «Особливо чутливі були помилки у здійсненні зовнішньоекономічного курсу, прагнення зміцнити державність і економічну незалежність України за допомогою кардинальної переорієнтації політики зі Сходу на Захід. Це був стратегічний прорахунок». Викликає жаль те, що ці помилки досі ніхто не спробував виправити.

4. Методом економічного задушення

ОСТАННІМ часом Україна зазнає безцеремонного тиску з боку країн Заходу з метою змусити нас закрити Чорнобильську АЕС. Ще влітку 1994 року Європейська комісія (КЄС), а потім країни «великої сімки» в односторонньому порядку, без якихось технічних підстав ухвалили рішення про дострокове закриття ЧАЕС.

При цьому не було взято до уваги, що у безпечність станції протягом 9 років Україна вклала 300 мільйонів доларів. У разі прийняття умов «великої сімки» загальні втрати України становитимуть 4,3 мільярда доларів, а Європейське товариство пропонує компенсацію лише близько 200 мільйонів доларів, тобто суму в 20 разів меншу.

Та хіба з істинно незалежною державою, яка має свою гідність, хтось міг би дозволити собі так розмовляти? І хіба незрозуміло, що, змушуючи нас закрити ЧАЕС, виношуються плани завдати нашій економіці невідновних втрат, відкинути нас на околиці світової економічної системи.

Коли вже зачепили енергетику, то вкрай важливо зупинитися й на долі вугільної промисловості. Вона, як відомо, становить основу національної економіки. Тому держава має повсякчас піклуватися про її розвиток. Та виходить навпаки. У першому півріччі цього року Україною спожито 44 млн. тонн вугілля, причому лише 34 з них припадає на українське вугілля. Це дещо більше 70 відсотків. Решту — завезено з Польщі й Росії. При цьому за кожну тонну енергетичного палива переплачено 4 долари, а за кожну тонну коксівного вугілля — 14! Разом переплата становить 68 млн. доларів. Усе вугілля придбано за попередньою оплатою. Неважко зробити висновок, що має місце свідоме задушення вітчизняної вугільної промисловості. А це під корінь рубає наш державний суверенітет. Промовистим у цьому плані є зізнання Президента у доповіді на урочистих зборах, присвячених Дню незалежності України: виробнича структура України «набуває рис економіки колоніального типу, нездатної до самостійного розширеного відтворення». Як то кажуть, приїхали...

В умовах цинізму, моральної розпусти, жорстокості, зрадництва, злодійства і сліпого егоїзму, які стали реаліями нашого життя, тільки дуже наївні люди можуть тішитися ілюзіями, ніби Україна і справді впевненою ходою крокує шляхом поглиблення й розширення своєї незалежності. А тягнуть же нас зовсім в інший бік. Переконаний, нинішня антинародна політика не витримає перевірки часу. Вочевидь, питання тільки в термінах.

Костянтин ОХРІМЕНКО,
народний депутат України,
член фракції «Комуністи України — за соціальну справедливість і народовладдя».

Точка зору

На готовий хлібець завжди знайдеться їдець

ОСТАННІМ часом у пресі та по телебаченню окремі керівники місцевих органів влади поширюють думку стосовно доконечної потреби в переданні у власність держави санаторно-курортних установ профспілок. Найбільше це стосується закарпатського регіону. Голова Закарпатської обласної Ради народних депутатів, глава облдержадміністрації С. Устич та ряд інших керівників області постійно наголошують, що доцільно передати профоздоровниці у відання обласної влади, тобто зробити їх державною власністю.

Чому сьогодні йде мова саме про це? Адже в Закарпатті з вісімнадцяти санаторіїв тільки 8 входять до складу акціонерного товариства лікувально-оздоровчих закладів профспілок України закритого типу «Укрпрофоздоровниця», створеного три роки тому Федерацією профспілок України та Фондом соціального страхування України. Решта санаторіїв — відомчого або державного підпорядкування.

Відповідь на поставлене питання, мабуть, криється у стабільній прибутковій роботі профспілкових оздоровниць, які на тлі загального спаду виробництва вигідно відрізняються від таких установ і підприємств різних форм власності, в тому числі й державних.

Ми добре розуміємо, що мотивує «націоналізувати» санаторно-курортні заклади під прапором ідеї переобладнання однієї або декількох оздоровниць з метою покращання в них побутових умов та впровадження нових, а, насправді, примарних методів лікування. Але чи зможе простий шахтар, металург або вчитель покращити в такому елітному закладі своє здоров'я? Навряд.

У народі образно кажуть, що на готовий хлібець завжди знайдеться їдець. Щось таке має місце і в ситуації, про яку йдеться, тим більше, що історія вже красномовно довела хибність шляху «революційної експропріації» майна на користь бідної держави.

З другого боку, хоч як не прикро, але в розвиток курортів, особливо закарпатських, за весь період їх творення і становлення держава не вкладала коштів. На якій же підставі висуваються майнові претензії до профспілкових оздоровниць? Чому, скажімо, саме закарпатському керівництву не виступити з пропозицією — освоїти державі чи зарубіжним інвесторам нові рекреаційні зони, мінеральні джерела, на які таке багате Закарпаття? Адже освоєно тільки 18 родовищ мінеральних вод із двохсот. Багато не використаних можливостей і в інших регіонах.

А щодо Закарпаття відзначимо, що вісім профспілкових санаторіїв, щороку лікуючи та оздоровлюючи близько 60 тисяч мешканців України та іноземних громадян, отримали торік 25 мільярдів карбованців прибутку. Але ж не слід забувати й інший бік медалі — обов'язкові платежі та податки до обласного бюджету. Торік вони становили понад 12, а за 6 місяців цього року — близько 10 млрд. крб., яких, зрозуміло, не було б за збиткової діяльності цих закладів.

Слід також зазначити, що останнім часом у засобах масової інформації постійно нав'язують думку: профспілки, на балансі яких перебувають санаторії, недостатньо дбають про їх належну експлуатацію та подальший розвиток. Все це, м'яко кажучи, не відповідає дійсності.

Досить сказати, що лише торік і в першому півріччі цього року профспілки на реконструкцію санаторію «Карпати», що в тій же Закарпатській області, виділили 12 млрд. крб., з централізованих коштів акціонерного товариства «Укрпрофоздоровниця» — 5,5, ще 2,5 млрд. крб.— для завершення реконструкції очисних споруд в оздоровницях Свалявського району.

Власним коштом оздоровниць зараз реконструюють санаторії «Сонячне Закарпаття» та «Поляна», що дасть можливість значно поліпшити житлово-побутові умови та якість медичного обслуговування відпочивальників. А разом у зміцнення матеріальної бази санаторно-курортних закладів області за останні півтора року вкладено близько 35 мільярдів карбованців.

Широка громадськість має також знати, що вартість санаторної путівки прямо залежить від цін на харчові продукти, енергоносії, які, зрозуміло, встановлюють не профспілки, а держава, ринок. І все ж за цієї складної ситуації профспілки роблять усе можливе, аби з послуг оздоровниць мали можливість скористатися прості трудівники. Адже вони оплачують переважно тільки 10 відсотків вартості путівки, а кожна п'ята путівка взагалі безплатна.

Та попри всі ці труднощі, навіть без державних капіталовкладень, санаторно-курортна система профспілок працює стабільно, що дозволяє не лише забезпечувати лікувальний процес, а й виділяти значну частину коштів на вдосконалення медичного обслуговування, придбання діагностичного обладнання і апаратури, проведення науково-дослідних робіт з питань використання мінеральних вод та інших природних чинників.

Тільки за IV квартал 1994 року та перше півріччя цього року з централізованих коштів акціонерного товариства на ці потреби Закарпатській зоні виділено близько 5 мільярдів карбованців.

Враховуючи побажання трудящих, поряд з уже діючим реабілітаційним кардіологічним відділенням санаторію «Карпати» акціонерного товариства «Укрпрофоздоровниця», обласна рада профспілок спільно з Фондом соціального страхування нещодавно відкрили реабілітаційне відділення в санаторії «Поляна», в якому щорічно за безплатними путівками проходять реабілітаційне лікування 450 післяопераційних хворих із захворюванням органів травлення.

Певну дестабілізаційну роль у розв'язанні суперечок навколо майнових прав українських профспілок відіграє правова недосконалість окремих постанов Верховної Ради України, зокрема постанова «Про майно загальносоюзних громадських організацій колишнього Союзу РСР» за № 3943 від 04.02.94 р. Для того, щоб об'єктивно оцінювати стан справ, слід насамперед мати на увазі те, що санаторії, а також туристичні господарства створювалися переважно коштом профспілок усіх регіонів, і, певна річ, вони є загальнопрофспілковою власністю, яку оберігають закони України. Не буде зайвим ще раз нагадати, що майнові права профспілок на санаторно-курортні заклади були закріплені постановою Ради Міністрів Української РСР від 23.04.1960 року за № 606 «Про передачу профспілкам санаторіїв і будинків відпочинку Міністерства охорони здоров'я УРСР», згідно з якою майно передане не ВЦРПС, а Українській республіканській раді профспілок, яка на момент проголошення незалежності України мала свого правонаступника — Федерацію незалежних профспілок України (тепер ФП України).

Тому вважаємо, що посилання на згадану постанову Верховної Ради України для перегляду права власності на майно профспілок безпідставні.

Ми також вважаємо необгрунтованими і непереконливими аргументи, що, мовляв, іноземних інвесторів стримує те, що власником оздоровниць є профспілки. Їх, головним чином, стримує недосконалість законодавства, політична й економічна нестабільність у державі, вкрай низький рівень інфраструктури та сфери послуг. Чи може сьогодні хтось назвати бодай один приклад стосовно бюджетної сфери оздоровлення, коли іноземні інвестори вклали якісь кошти? Думаю, що відповідь буде негативна, тоді як ми маємо відповідні позитивні приклади.

Під час урочистостей в Закарпатті і відвідин санаторіїв «Карпати» і «Сонячне Закарпаття», численних зустрічей і бесід з хворими Президент України Л.Кучма міг переконатися, що у профспілкових оздоровниць — міцний і дбайливий господар, що лікувальний процес і проживання в них поставлені належно за найнижчих цін на путівки. Тому незрозуміло мені, на яких підставах керівник Закарпатської області робить висновок, що профспілковий санаторно-курортний комплекс цього регіону потрібно передати державі?

Хто дасть гарантії, що держава за нинішнього розвалу економіки, масового безробіття, розгулу злочинності, дефіциту коштів зможе дати раду санаторному, оздоровчому й туристично-екскурсійному комплексу? Хто, зрештою, виступить гарантом, що завтра його господарями не стануть новоявлені товстосуми, щоб одмити свої капітали? Адже сьогодні завдяки створенню акціонерного товариства «Укрпрофоздоровниця» та збереженню таким чином єдиної курортної системи профспілок нам вдалося запобігти «прихватизації» профспілкового майна.

Слід відзначити, що попри економічні труднощі в державі акціонерному товариству «Укрпрофоздоровниця», яке об'єднує розгалужену мережу — близько 300 лікувально-оздоровчих установ, вдається не тільки утримувати її в належному стані, а й розвивати. Нині завершується будівництво та реконструкція санаторія на 10,5 тисячі ліжок. Тільки в «Укрпрофоздоровниці» збереглися спеціалізовані відділення для реабілітації окремих категорій хворих (після гострого інфаркту міокарда, оперативних втручань на органах травлення, вагітних жінок, ліквідаторів аварії на ЧАЕС та інші) на 2,5 тисячі ліжок. Вартість путівок до профспілкових оздоровниць значно нижча, ніж до відомчих.

Від господарської діяльності акціонерного товариства «Укрпрофоздоровниця» в 1994 році та в першому півріччі цього року держава отримала 322 мільярди карбованців у вигляді податків та платежів до бюджету, які за державного підпорядкування оздоровниць навряд чи були б більші.

Цілком твердо можна сказати, що понад 36 тисяч працівників акціонерного товариства належить до соціально захищених верств населення нашої держави. Всі рішення уряду України стосовно підвищення заробітної плати і надання відповідних пільг акціонерне товариство суворо дотримує, чого не можна сказати про працівників курортної системи Міністерства охорони здоров'я, матеріальна база якої зовсім занепала.

Безперечно, у нас є безліч власних проблем. Актуальні питання функціонування курортної системи профспілок я порушив у своєму листі до Президента України Леоніда Кучми і сподіваюся на його позитивну відповідь.

Перш за все сьогодні, на наш погляд, потрібно зосередити увагу на створенні належних умов функціонування санаторно-курортних закладів у Закарпатті. З метою здешевлення путівок треба передати на баланс місцевих органів влади, як того вимагає відповідний указ Президента, відомче житло, дитячі дошкільні заклади, котельні, інші комунальні споруди, звільнити оздоровниці від плати за курортні ресурси.

Водночас профспілки не заперечують проти того, щоб у розвитку санаторно-курортних закладів профспілок взяла участь держава, але на цивілізованих, конструктивних засадах. Нині Фонд державного майна України і Федерація профспілок провадять роботу з визначення джерел утворення майна акціонерного товариства «Укрпрофоздоровниця», а також опрацьовують варіанти розв'язання питання щодо входження відповідних державних органів співзасновниками цього акціонерного товариства.

Сприяти в розв'язанні цих майнових проблем, пов'язаних із санаторно-курортними закладами, може прийняття Законів України «Про курорти» та «Про профспілки». Верховна Рада запланувала обговорити їх проекти на поточній сесії.

Тільки виваженість і стриманість у питаннях розмежування майна, передусім турбота про інтереси простих людей, їх соціальний захист мають бути головними, коли порушуватимуть питання функціонування профоздоровниць, пам'ятаючи, що профспілки володіють ними на законних підставах.

Олександр СТОЯН,
голова Федерації профспілок України,
народний депутат України.

Колонка власкора

«Аналог» не має аналогів

Господинь, які забувають закривати кран чи вимкнути електроплиту, відтепер контролюватиме «Аналог». Таку назву має лічильник тепла і води, що його розпочав випускати вінницький завод «Аналог». Спеціалісти КБ під керівництвом головного конструктора Миколи Демидова, які працювали над створенням приладу, апробували своє дітище у Франції. Тамтешні комунальники визнали: принцип дії вінницького лічильника ефективніший від французьких приладів. Новинку затверджено Держстандартом.

Першим відгукнувся Ізраїль

Фонд відродження Вінниці створено з ініціативи голови міськради Дмитра Дворкіса. Сюди залучатимуться кошти іноземних інвесторів — з наших підприємств нині що взяти? Першими відгукнулись підприємці Ізраїлю. Після відвідання міста генеральним директором єрусалимської будівельної фірми «Інтернешнл Інвестментс ЛТД» укладено угоду на спорудження у Вінниці сучасної лікарні швидкої допомоги. Найбільше захоплення у цьому документі викликають такі слова: «...Лікарня буде передана вінничанам ізраїльською стороною безоплатно».

Розпочати будівництво планують у листопаді. Ізраїльські будівельники мають намір спорудити у Вінниці кілька житлових будинків, де налічуватиметься близько двох тисяч квартир (до речі, експериментальний зразок трикімнатної квартири вінничани вже мають можливість оцінити). Будинок зведено у міському парку культури і відпочинку. Житло, середня вартість якого становитиме близько 15 тис. доларів, передбачається надавати у кредит на десять років.

Кобзар знову над Дністром

«Дністер — ріка каламутна». Цей Шевченків рядок, як стверджують дослідники творчості поета, написано Кобзарем після його перебування у наддністрянських містах Могилеві-Подільському і Мурованих Курилівцях. Вони лежали на поштовому тракті, що проходив з Києва до Західної України. У 1846 році Шевченко проїхав цим шляхом у складі археографічної експедиції.

Чотири роки мешканці Могилева-Подільського району збирали кошти на спорудження пам'ятника поетові. І ось Кобзар знову постав над Дністром: пам'ятник поету виготовив заслужений учитель України, самодіяльний скульптор Микола Крижановський. Це єдиний пам'ятник Шевченкові на Вінниччині.

Хто більше? Ми!

Порушником спокою на аукціоні з продажу державного майна, проведеного в обласному центрі, стала корпорація «Липівка». Сільгосппідприємство, яке давно міцно стоїть на ногах, пропонувало за один із продовольчих магазинів у центрі Вінниці... 30 млрд.крб. І все ж магазин, стартова ціна якого становила 1,8 млрд. крб., дістався його нинішньому господарю. Колектив магазину запропонував на один мільярд більше, ніж липівське господарство.

До кінця року, як повідомили на біржі, з аукціону буде продано ще 50 об'єктів з державною формою власності.

Звіздарі навчатимуться над Бугом

Приїзд до Вінниці відомого астролога Павла Глоби пов'язаний із створенням у місті над Бугом астрологічної школи. Сто вінничан (а в школі навчатиметься вдвоє більше звіздарів) уже виявили бажання опанувати складну науку. Відбір слухачів здійснює сам Глоба, а також його послідовники, які працюватимуть у школі. На запитання однієї з місцевих газет, чому зупинено вибір саме на Вінниці, Глоба відповів так: «Місто стає місцем перетину європейських інтересів, центром європейського типу...» Астролог мав на увазі будівництво нової транспортної магістралі Мадрид — Схід, що пролягатиме через Вінницю.

Не часто на іменини дарують машини

«Бершадський край» — одна з найстаріших районних газет області. Перше число часопису (тоді він називався «Вісті») побачило світ у 1920 році.

На 75-літній ювілей районки найвагоміший подарунок зробила рада колективних сільськогосподарських підприємств — редактору Петру Маніленку вручено ключі від новенького автомобіля «Волга». У редакції того дня з'явився новий телевізор, пилосос, інші цінні речі. Все це, а це понад сто мільйонів карбованців, є свідченням підтримки свого часопису у наш нелегкий час з боку районної ради промислових підприємств та ряду районних служб.

Віктор СКРИПНИК.

ТРЕБА СХАМЕНУТИСЯ, ДОКИ НЕ ПІЗНО

***КОРІННІ** соціально-економічні та політичні зміни в нашому суспільстві призвели до кризи традиційних інститутів соціальної адаптації молоді. Що маємо в результаті? Порушення механізму духовного правонаступництва поколінь, відчуження молоді від політики та культури, зміну ціннісних орієнтацій юнаків і дівчат, відсутність політико-правових основ у роботі з молоддю державних установ.*

За радянських часів концепція молодіжної політики будувалася на пріоритеті виховної роботи з молоддю, активному залученні молодих людей до участі в реалізації різноманітних програм у сферах економіки, культури, спорту тощо. Проте роль молодіжної спілки у вихованні юнацтва на цінностях чесної праці, поваги до людей праці, утвердженні в молодих свідомості трудівника з часом, на жаль, було втрачено.

А які ідеали в сучасної молоді? Це не П. Корчагін, З. Космодем'янська, О. Матросов, не Ю. Гагарін, а такий собі «супермен» — м'язистий, здоровенний хлопець, який у своєму лексиконі має лише 30—40 грубих слів, кулаком розв'язує всі проблеми, ні перед чим не зупиняється, відкрито виказуючи нахабство і зневагу до оточення. Він не закоханий у дівчину, а лише займається з нею «любов'ю», тобто сексом. Він не заробляє гроші власною працею. Він займається сумнівною комерцією, вимаганням грошей або ж просто краде. У таких закохуються дівчата, батьки котрих мають досить великий капітал, які й беруть його на утримання.

У свідомості більшості сучасної молоді вже сформовано паразитичний спосіб життя, образ людини з повним гаманом, де лежать не карбованці своєї держави, а «бакси» чи «зелененькі» — гроші іноземної держави. Громадянська гордість, повага та відданість своїй державі або зовсім знищені або так принижені і лежать десь у глибині душі юнацтва, що виявити їх просто неможливо.

Повага до Батьківщини, як відомо, проходить передусім через такі поняття, як повага до своєї матері, коханої, людини похилого віку, до історії своєї Вітчизни, до культури, науки, праці, армії, до народу, Державного прапора й гімну та багато до чого іншого.

Тому робота з виховання молодої людини на трудових традиціях, формування у юнацтва культу професіоналізму та освіти як засобу досягнення гідного рівня та якості життя має стати завданням державної політики України.

Найпильнішої уваги потребують негативні тенденції, зміни соціально-політичної орієнтації молоді. Маємо усвідомити, що розв'язання економічних проблем неможливе без політичної активності і чіткої громадської позиції молоді.

Нинішня молодь гостро й боляче відчуває суворі випробування, що їх переживає Україна. В результаті всіляких політичних та економічних авантюр різного напряму «демократів» і «реформаторів» переважна більшість молоді потрапила до страшної пастки. Нещодавно соціально захищені, найбільш освічені у світі, сьогодні вони приречені на безробіття, бездуховність,

страждання та негаразди. Молодь позбавлена багатьох соціальних завоювань, залишилася найбільш беззахисною соціальною групою. Вона кинута напризволяще, стала нікому не потрібною. В особливо жалюгідному стані опинилися випускники вищих і середніх спеціальних навчальних закладів, загальноосвітніх шкіл, які не можуть знайти роботу не лише до вподоби, за здібностями, хистом, а взагалі будь-якої. Це й штовхає їх на пошук нетрудових прибутків, змушує займатися спекуляцією, поповнювати лави мафіозних структур.

Велику згубну роль у справі розтління вітчизняної молоді відіграють окремі засоби масової інформації, переважно «незалежні» телевізійні та радіостудії, друковані видання. Бо ж в ефірі на сторінках деяких газет і журналів відверто пропагують культ наживи, користолюбство, вседозволеність. Відверта американізація духовного життя нашого народу сприяє формуванню у молоді потягу до розпусти, насильства, жорстокості. На цьому тлі особливо активно нав'язується молодим ідеологія антисоціалізму та войовничого націоналізму, паплюжать славну історію народу, його трудові та бойові подвиги. Під впливом зазначених чинників багато молодих людей ведуть антигромадський спосіб життя, скоюють карні злочини тощо. Рівень злочинності серед молодих, особливо неповнолітніх, має сталу тенденцію до зростання. Так, лише за останні декілька років підліткова злочинність зросла на 12 відсотків. Щорічно у скоєнні тяжких злочинів беруть участь більш як 25 тисяч молодих людей. Велике занепокоєння викликає те, що рівень злочинності серед дівчат з 1985 року зріс у 2,5 раза.

Тяжко вражене молодіжне середовище й такими соціальними хворобами, як алкоголізм, наркоманія, токсикоманія, венеричні захворювання тощо. Так, 80 відсотків зареєстрованих в Україні наркоманів становлять особи молодого віку, в тому числі 40 відсотків неповнолітні.

Не маючи змоги реалізувати свого потенціалу, молоді люди, обдурені вигадливою агітацією, вступають до різних релігійних сект, які нерідко сповідують культ жорстокості й насильства, позбавляючи своїх членів будь-яких прав.

Серйозно непокоїть занепад духовного життя молодих людей, втрата ними моральних цінностей, зниження інтересу молоді до книг, мистецтва, культури в цілому. Поступово знищується та культурна інфраструктура, що десятиріччями створювалася в Україні. Адже в багатьох сільських населених пунктах зачиняють клуби, розпускають секції, не працюють бібліотеки, тобто немає елементарних умов для духовного розвитку молоді.

Неможливо також обминути проблему фізичного розвитку юнаків і дівчат. Більшість охочих займатися спортом, розвиватися фізично не мають для цього належних умов. Система дитячих спортивних шкіл майже вся зруйнована «реформаторами від освіти». В Україні розпущено чи перепрофільовано насамперед через нестачу коштів із держбюджету близько 80 відсотків спортивних секцій. А ті установи, що залишилися, переважно стали платні й недоступні більшості юнацтва.

Учні і студенти вражені меркантильністю, прагматизмом. Вони орієнтуються не на загальногуманістичні, а на егоїстично-споживчі цінності. Категорія «мати» певною мірою переважає над категорією «бути». Проте студентство як найбільш освічений прошарок молоді має великий потенціал. Молоді люди дедалі більше усвідомлюють значення професіоналізму, загального інтелекту, рівня культури, громадської позиції в якості життя кожної людини. Тезу «не все вимірюється нулями на зелених банкнотах і не всі мають зайняти місце на лавах базарних торговців», на щастя, поділяє значна частина молоді.

Незважаючи на низку проблем, що постали перед сучасною молоддю, державні органи виявили цілковиту неспроможність розв'язати їх. А назріла гостра потреба не лише розв'язувати окремі проблеми молодих людей, а й відокремити молодіжну політику в самостійний, специфічний, пріоритетний напрям діяльності як державних органів влади, так і всіх політичних, громадських організацій.

***ЧИ НЕ НАЙПЕРШИМ** і не найважливішим завданням має стати створення відповідних умов для пробудження до життя власних творчих сил молодої особистості. Необхідно надати простір для саморозвитку та самореалізації кожної молодої людини, для активної участі юнацтва у справі відродження України на засадах соціально орієнтованої, регульованої державою економіки, народовладдя, демократії і гуманізму.*

Усі проблеми молоді потрібно розв'язувати не стихійно, не час від часу, не поспіхом, а систематично, планомірно, на науковій основі. А нині ніхто в державі не веде соціально-психологічних досліджень з проблем, що хвилюють молодь, не досліджує, як вона готується до сучасних умов життя. Тому, мабуть, слід створити обласні та районні соціально-психологічні служби, які могли б прогнозувати найважливіші процеси життя молоді, вносити пропозиції щодо коригування їх.

Доконечно потрібно внести зміни й доповнення до соціальних гарантій молоді, зокрема щодо пріоритетного працевлаштування, відповідних компенсаційних виплат тощо. Адже відомо, що кожна друга сім'я позбавлена можливості придбати конче потрібні товари народного вжитку. Чому ми відмовилися надавати товари в кредит? А такої підтримки потребує кожна молода сім'я. Кредити треба надавати молодим і для будівництва житла.

***НЕМОЖЛИВО** далі миритися з тим, що навчальні заклади перейшли на платні послуги. Звідки молода людина може знайти сьогодні 20—30 тисяч доларів на оплату свого навчання? І чи може вона чесно заробити таку суму? А тому всі ці проблеми й штовхають молодь на торгові ринки, до комерційних ларків чи в рекет.*

Враховуючи викладене, вважаю, що у Верховній Раді конче потрібно провести парламентське слухання з питання «Молодь — наше майбутнє». Компетентним урядовим особам слід вислухати представників молоді, їхні турботи, пропозиції і побажання. Щоб надалі наша держава інтелектуально не деградувала, не перетворилася на суцільну кримінальну країну, нам потрібні не тільки законодавча база, а й державна гармонія в задоволенні соціальних прав молодої людини як майбутнього інтелекту та потенціалу нашої держави.

Нагальна потреба в такому слуханні у вжитті невідкладних заходів для допомоги молоді зумовлена ще ось чим. Як ми всі бачимо, на зміну знищеної націонал-демократами ЛКСМУ прийшли молодіжні організації, які в переважній більшості спроможні лише розпалювати міжнаціональну ворожнечу, голосно кричати на мітингах, дурманити голови підліткам.

***В НОВИХ УМОВАХ** вочевидь потрібна сильна молодіжна організація, яка була б здатна не тільки об'єднувати певну кількість людей, прилучати їх до активного, повнокровного громадського життя на шляху справедливих соціальних перетворень, а й захистити, підтримати, подати моральну й матеріальну допомогу.*

Якщо тепер не зміниться ставлення держави до молодіжної політики, якщо держава не згадає, що в суспільстві підростає її ж майбутнє, то така держава не є життєздатною, вона без майбутнього. Сформувати суспільний погляд на молодь як на національну ідею, яка має стати органічною ознакою способу життя, мислення та дії кожного громадянина України, — це потужне джерело національного відродження.

Ніна МАРКОВСЬКА,
народний депутат України, Соціалістична фракція ВР, доктор медичних наук.

ЗВІРИМО КУРС РЕФОРМ

***В** ЕКОНОМІЧНІЙ політиці в Україні було припущено багато конкретних помилок. Загальна й основна з них полягає в спробі використати ринкові методи в неринковій економіці замість конструювання ринкової економіки. Суть справи в тому, що необхідно здійснити перехід до ринкової економіки. Як його здійснити — ось основна проблема поточного моменту. Тому необхідно ставити питання не тільки про модель економіки, до якої ми переходимо, але й про модель переходу до неї. Необхідні способи й методи, адекватні характеру й стану нашої перехідної економіки.*

Використання ринкових методів у квазіринковій економіці призводить до протилежних результатів. Підприємства-монополісти на застосування традиційних для розвинутої ринкової економіки монетарних, податкових і кредитних механізмів реагують зменшенням обсягів виробництва й підвищенням цін.

Світова практика знає дві основні моделі реформування економіки перехідних суспільств: перша — це модель «шокової терапії» і великого струсу, радикального ривка, друга — модель поступових ринкових реформ.

Україна пішла першим шляхом, точніше, шляхом своєї версії першого шляху. Теоретичною базою цієї моделі є неокласичний, монетаристський підхід до економіки. Стосовно першої моделі слід відзначити таке. Якщо реформи здійснювати методом радикального ривка, то проводити їх треба грамотно й швидко. Не можна розтягувати модифікований варіант «шокової терапії» на чотири-п'ять років, як це робиться у нас.

Реалізація першої моделі реформування економіки перехідних суспільств неминуче спричиняє зубожіння населення, соціальну поляризацію суспільства, високий рівень безробіття, абсолютизацію можливостей регулювання через ринкові механізми, загострення суперечностей між національними і приватними інтересами. В Україні цей варіант моделі реформування економіки проведений непослідовно і безсистемно, у зв'язку з чим шок є, а терапії немає.

Сказане дає підставу стверджувати, що головне завдання поточного моменту полягає у вдосконаленні моделі переходу до ринку. Йдеться про необхідність здійснення стратегічного маневру в економічній політиці, суть якого полягає в переході від «лібералізму» і монетаризму до інституціоналізму. Лібералізм я взяв у лапки, бо у нас він спотворений. Наша лібералізація призвела до розгулу затратної економіки, коли у собівартість продукції заганяють все — і невиправдані витрати (інколи польоти керівництва літаком), і невміння ефективно господарювати, і безгосподарність, і крадіжки... За цих умов лібералізація призвела до безконтрольного розбазарювання нашого національного багатства через експорт (митна статистика країн, в які експортує Україна свою продукцію, показує обсяги експорту в 1,5 — 2 рази більші, ніж наша митна статистика) і до руйнації внутрішнього ринку через імпорт (зараз потреби нашого внутрішнього ринку на 60 відсотків задовольняються за рахунок імпортних товарів, нерідко низької якості і навіть сурогатів у зв'язку з відсутністю контролю за якістю продукції). Підкреслю таку деталь: переважна більшість продавців використовує непридатні ваги та гирі з метою обважування покупців. Ось така лібералізація для недбалих господарників, монополістів, злодіїв і мафіозі. Логічним наслідком дикої лібералізації став дикий капіталізм.

Слід відзначити, що ніде у світі не існує ринкової саморегуляції у чистому вигляді. Парадокс полягає в тому, що радикальний лібералізм, породжуючи масове зубожіння населення, сприяє посиленню соціалістичних і комуністичних настроїв, тенденцій і політичних сил. В Україні треба створювати інституції цивілізованої ринкової економіки та громадянського суспільства і в цьому контексті здійснювати лібералізацію. Тоді вона гратиме конструктивну, а не руйнівну роль.

Одна з найважливіших причин глибокої кризи нашої економіки — спроба безпосередньо перейти до ринку через лібералізацію цін, а не шляхом інституційних змін. Без лібералізації цін перехід до ринку неможливий, але її не можна робити наріжним каменем економічної реформи. Я цю фразу повторюю як заклинання декілька років із статі в статтю.

Не слід примітизувати поняття лібералізації, воно багатоаспектне. У зв'язку з цим постає питання: яка лібералізація нам потрібна? Перш за все нам потрібна лібералізація податкової і кредитної політики, а також політики заробітної плати. У нас ціни лібералізовані майже на всі товари, крім товару «робоча сила». На товари ціни у нас світові і навіть вищі, а заробітна плата нижча, ніж в Африці (принаймні у двічі нижча,ніж у Албанії — найбіднішій країні Європи). Навіть у новій програмі діяльності уряду йдеться про контроль над фондами споживання. У нас заморожують заробітну плату або взагалі її не виплачують, не виплачують мізерні пенсії і називають це фінансовою стабілізацією. Я уже декілька місяців не одержую заробітну плату. Скажіть, де, в якій країні (крім Росії) при владі міг би утриматись уряд, який не виплачує заробітну плату? В бюджетній сфері заробітну плату не виплачують з квітня, а уряд справно звітує перед Міжнародним валютним фондом: дефіцит бюджету у першому півріччі склав 6,4 відсотка до ВВП замість 7,3. МВФ потирає від задоволення руки, все о'кей.

Зараз у нас задекларована корекція курсу економічних реформ на побудову соціально орієнтованої державно регульованої ринкової економіки. У цьому зв'язку існує небезпека того, що уряд може скористатися корекцією курсу і держава почне втручатися у ті сфери, які їй невластиві, і почне діяти не економічними, а адміністративними методами. Корекція курсу потрібна, але у відповідності з природою ринкової економіки.

Регулюючий вплив держави здійснюється шляхом прямих і непрямих методів. До перших належить встановлення стандартів життєвого рівня, охорони здоров'я, екології, якості товарів, конкуренції, а до других — бюджетна, фінансова, грошова, податкова, кредитна, валютна й курсова політика, політика цін і доходів.

Тепер щодо інституціоналізму. Система економічних інституцій включає ринок, дрібне і середнє підприємництво, корпорації, державу, соціальний контроль над господарською і фінансовою діяльністю. Необхідно використати всі ці інституції, пам'ятаючи, що неможливо відразу перейти до ринкової економіки в її чистому вигляді. Реформування — це процес, ланцюг послідовних кроків. У цьому зв'язку для України більш прийнятна не неоліберalістська, а інституціоналістська модель переходу до ринку. Потрібно йти не просто на корекцію курсу реформ, а на рішуче оновлення стратегії і тактики реформ. Інакше руйнівні, деструктивні зміни випереджатимуть конструктивні.

Тут потрібно наголосити: йдеться не про відмову від монетаризму взагалі, а про поєднання монетаристських і немонетаристських методів з акцентом на останніх. Існує небезпека того, що корекція економічного курсу буде використана для відкриття емісійного краника. Суть справи в тому, що не можна обмежитись його закриттям, а не в тому, щоб його відкрити. Національний банк за визначенням зобов'язаний проводити монетарну політику: це відповідає його природі. Йдеться про те, що цим не можна обмежитись. Адже є ще Фонд державного майна, Антимонопольний комітет, Кабінет міністрів, які за своєю природою покликані здійснювати інституціональну політику та регулювати економіку у відповідності з її законами. До речі, Національний банк, на мій погляд, непогано здійснює монетарну політику (дивно чути від голови Національного банку України заяву про те, що він не монетарист: ніким іншим він бути не може за посадою), але цього замало для проведення економічних реформ, цим не можна обмежитись. Інші владні та управлінські структури не спрацьовують ефективно. Щоправда, треба відзначити, що монетарну політику проводити легше, ніж здійснювати інституційні зміни. Вона швидко дає результати, які так само швидко випаровуються. Тому шкода, що Україна вже вкотре втратила момент для проведення грошової реформи.

Поворот, що назрів в економічній політиці, пов'язаний з проведенням комплексних інституційних змін (реформування відносин власності на державне майно і землю, формування конкурентного ринкового середовища, створення сприятливих умов для розвитку підприємництва, проведення структурної, інноваційної та інвестиційної політики, реформування грошової, фінансової і банківської систем, розбудова інфраструктури ринку). Здійснення інституційних перетворень пов'язане з індикативним плануванням і програмуванням, розробкою та реалізацією інвестиційних і соціальних програм.

Володимир ЧЕРНЯК,
доктор економічних наук,
професор.

СТВОРИМО НЕЗАЛЕЖНУ ПРОФЕСІЙНУ ОРГАНІЗАЦІЮ ПРАВНИКІВ

Сесія Парламентської Асамблеї Ради Європи прийняла рішення про вступ України до цієї поважної міжнародної організації.

Цій важливій події передувала копітка праця, адже Україна мала виконати низку умов, за яких та чи інша держава може претендувати на місце у Раді Європи.

Однією з умов є існування в державі незалежної організації правників. Нині саме така професійна спільнота створюється в Україні.

У липні міжнародні семінари за програмою «Незалежна професійна організація юристів» пройшли у Львові та Івано-Франківську, у вересні — в Харкові та Дніпропетровську.

Організаторами семінарів виступили Українська Правнича Фундація за співпраці з Асоціацією українських правників, Українською нотаріальною палатою, Спілкою юристів та Спілкою адвокатів України спільно з Асоціацією адвокатів Франції, асоціацією адвокатів Іспанії та Американською асоціацією юристів.

Учасники семінарів відзначили, що створення незалежного професійного Всеукраїнського товариства юристів — справа вкрай необхідна.

Адже організація такої спілки сприяла б успішному розв'язанню проблем, котрі виникають між різними юридичними цехами під час виконання ними професійних завдань; розвиткові юридичних професій; інтегруванню та уніфікації законодавства України під час входження нашої держави до світового співтовариства.

Професійна організація правників зуміла б об'єднати їх зусилля у розв'язанні найважливіших питань державотворення, котрі потребують правового регулювання; посилити увагу до юридичної освіти; забезпечити захист професійних інтересів правників, їх честі й гідності.

Серія семінарів завершиться у Києві, де вони відбудуться 10—11 жовтня у великому конференц-залі Національної академії наук України за адресою: вул.Володимирська, 55 та в Одесі 12 жовтня — конференц-зал санаторію «Молдова», вул.Посмітного, 2.

Головував на міжнародних семінарах перший заступник міністра юстиції України, президент Української нотаріальної палати, голова дорадчих зборів Української Правничої Фундації Володимир Черниш.

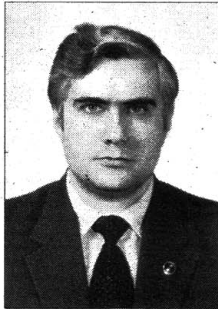
Сергій КАЛЬЧЕНКО,
заступник директора Української Правничої Фундації з міжнародних зв'язків.

На фото: під час проведення семінару у Харкові (зліва-направо) проректор Національної юридичної академії України В'ячеслав Комаров, перший заступник міністра юстиції України Володимир Черниш, начальник управління юстиції Харківської облдержадміністрації Володимир Афанасьєв.

Менше «ізмів» —

***ПОМИЛЯЮТЬСЯ** ті, хто переконує суспільство в необхідності вибору між капіталізмом і соціалізмом. Багато хто вважає країни Заходу капіталістичними, та це невірно. «Чистий» капіталізм переважав у середині минулого століття, за часів Маркса. Тоді роль держави зводилася до підтримки законності й порядку. Проте це призвело до такого несправедливого розподілу доходів, що вже з кінця XIX століття приймали соціальне законодавство. Система соціального законодавства є навіть у США — країні, найближчій до «чистого» капіталізму. Щоправда, Ф. Рузвельт запровадив його лише в 30-ті роки, тобто багато пізніше, аніж у Західній Європі.*

Усі ці країни — змішані суспільства, тобто взаємодіють обидва елементи — ринок (для максимального підвищення економічної ефективності) та система коригування ринку з метою виправити несправедливий розподіл доходів через структуру соціального законодавства. Тож головний пункт відмінностей тут не якісний, а кількісний, тобто якою має бути частка перерозподільчого національного доходу.

Це означає: якщо Україна прагне до суспільства, яке відповідає потребам населення, то їй уже слід зробити вибір. Найвища частка перерозподілу в Швеції — 29,9 відсотка, а найнижча (серед промислово розвинених країн) у Японії — 10 відсотків, у США — 12,5, більша частина Західної Європи займає проміжне становище між Японією і Швецією, а в країнах, що розвиваються, ця частка багато менша. Ось таке меню, з якого населенню України слід зробити вибір.

***ПРОТЕ** для того, щоб було що перерозподіляти, треба навчитися виробляти — багато і якісно. Під цим кутом зору доцільно придивитися до досвіду Китаю, чий досить динамічний економічний та культурний розвиток у 80 — 90-ті роки привертає постійну увагу з боку світової громадськості, багатьох спеціалістів у сфері економіки.*

Після 1989 року Китай не переживав політичних потрясінь, а економіка зростала зі швидкістю близько 12 відсотків на рік. Досвід Китаю тим більше важливий, що, на відміну від наших вітчизняних шукачів «ізмів» та «ізміків», у Китаї давно вже керуються ємкою формулою Ден Сяопіна: неважливо, якого кольору кішка — чорного чи білого, важливо, щоб вона мишей ловила. А відкрито про відмову від «ізмів» уперше було заявлено в травні 1992 року на нараді в Пекіні керівників великих промислових підприємств. Віце-прем'єр Держради КНР Тянь Цзіюнь закликав відмовитися від ортодоксального вчення марксизму-ленінізму та «твердої» соціалістичної орієнтації. Коли вражені слухачі, серед яких був ряд високопоставлених керівників, мало не хором запитали, а якої саме ідеології дотримуватися Китаю в подальшому, оратор сказав, що Мао Цзедун свого часу висунув концепцію «новодемократичної революції», в основі якої — відмова в економіці від панівної ролі загальнонародної власності, визнання рівності суспільного, колективного та приватно-індивідуального секторів, у тому числі змішаного й зарубіжного капіталу. По суті, ці положення відбивають те, що все ще називають іноді «соціалізмом з китайською специфікою».

А загалом успіхи Китаю — результат твердої орієнтації політичного керівництва в останні два десятиріччя на економічні та, деякою мірою, політичні реформи. При цьому пріоритет у часі отримали реформи економічні.

Сільська реформа

Реформу села в КНР було розпочато 1978 року після дворічної експериментальної перевірки в двох землеробних провінціях. Вона дала нечуваний раніше розквіт китайському селу, де живе приблизно 900 мільйонів із 1200-мільйонного населення країни. Істотно зросло сільськогосподарське виробництво і були цілком задоволені потреби населення в основних харчових продуктах. Зникли черги за продуктами в містах, а в деякі роки стало можливим частину продовольства експортувати, передусім рис. Зросло також виробництво технічних культур для переробної промисловості, зокрема бавовни. Основою аграрної реформи є земля, яка залишається в державній власності і яку китайський селянин бере в тривалу, регульовану державою оренду і господарює на ній разом з членами своєї сім'ї. За це він має віддавати державі частину продукції після збирання за заздалегідь обумовленими цінами, а другу частину може де завгодно і кому завгодно продавати за ринковими цінами. Поступово по всьому Китаю з'явилися сільськогосподарські ринки, де можна придбати найрізноманітнішу сільськогосподарську продукцію, вироблювану в даній провінції або області, і, в свою чергу, купити потрібну для села промислову продукцію.

***НАСТУПНИМ** кроком у розвитку аграрної реформи став рух під назвою «Покидати сільське господарство, не покидаючи села». Його завдання — розв'язання болючої для Китаю соціальної проблеми: як працевлаштувати зайву сільську робочу силу.*

Забезпечити зайнятість усіх працездатних селян, які становлять половину всього сільського населення, — справа досить непроста, бо кількість селян збільшується, а площа орних земель рік у рік скорочується. Нині на кожного китайця припадає лише по 8—10 соток ріллі. Курс покидати сільське господарство, не покидаючи села, був покликаний створити резервуар, який поглинав би на місці основну частину зайвої робочої сили. В результаті в сільській місцевості з'явилися так звані селищно-волосні підприємства, що займаються промисловим виробництвом і будівництвом, виконують постачальні та посередницькі функції. Ці підприємства створювали здебільшого шляхом об'єднання коштів ряду селянських родин, як акціонерні товариства, або з самого початку були в індивідуальній власності. Вони діють без підтримки з боку властей, самі відповідають за свої прибутки та збитки. Останніми роками селищно-волосні підприємства, кооперуючись із великими заводами в містах, виробляють конкурентоспроможну продукцію як для вітчизняного, так і для світового ринку. На них припадає майже половина промислового виробництва і третина експорту КНР. Тут отримали роботу, за різними оцінками, від 100 до 120 мільйонів чоловік. Легко припустити, якого масштабу соціальна катастрофа могла статися в країні, якби ця велетенська маса людей рушила до міст.

Стійке зростання доходів селянських родин дало змогу зводити нові будинки підвищеної комфортності, модернізувати побут новинками радіоелектроніки. Різко збільшився попит на взуття, одяг і текстиль.

Наприклад, 1994 року в Китаї реалізовано приблизно 40 мільйонів джинсів вітчизняного виробництва. Цього, очевидно, вистачило б, щоб одягти в «ковбойські штани» Україну, Польщу, Білорусь і країни Балтії — усіх чоловіків віком від 9 до 90 років!

Підвищення попиту само по собі спричинило бурхливий розвиток і будівництво нових підприємств з виробництва товарів народного вжитку широкого спектра. Підприємства, за китайським прислів'ям, ростуть, «немов бамбук після дощу».

Ясна річ, і сьогодні існує значний розрив у рівнях життя між прибережною частиною Китаю, де живе більшість китайських селян і де є можливості для додаткових заробітків за рахунок розведення прісноводної риби та креветок, риболовлі, та гірськими областями в Західному Китаї, де густота населення багато нижча, проте багато менше і джерел доходу. Скажімо, якщо прибережні провінції у 1992—1994 рр. розвивалися темпами по 18 відсотків на рік, то внутрішні й західні — лише по 6 відсотків. Держава прагне подолання або, принаймні, зменшення цього розриву. З цією метою розроблено й запроваджується низка регіональних програм з прискореного соціально-економічного розвитку цих районів країни.

Політика відкритих дверей

Того самого 1978 року Китай започаткував політику відкриття країни зовнішньому світу, яка в західній пресі та в самому Китаї отримала назву «політики відкритих дверей». Ця політика має кілька форм, спільним для яких є прагнення залучення до Китаю іноземного капіталу і сучасних промислових технологій. Однією з форм було створення чотирьох «особливих економічних зон» на початку 80-х років на південно-східному узбережжі та п'ятої — на острові Хайнань у другій половині 80-х років. У цих зонах держава побудувала необхідну для іноземців інфраструктуру. Для підприємців-інвесторів запроваджено істотні пільги. Податок на прибуток зменшено в 10 разів проти чинного в Китаї, єдиний промислово-торговельний податок становить 15% від тарифної ставки, немає й експортно-імпортного мита. Ці заходи дали дивовижні результати — буквально за кілька років забуті Богом крихітні рибальські містечка швидко перетворилися на розвинені великі міста із сучасною промисловістю, від 50 до 70 відсотків продукції якої експортується. Багато мільйонів китайців із внутрішніх районів знайшли тут роботу. Вища зарплата, ніж у решті Китаю, кращі життєві умови, кращі служби забезпечення в цих зонах стали неабиякою принадою, і тому рівень кваліфікації робітників, трудова дисципліна тут значно вищі, аніж на власне китайських підприємствах.

Ще однією формою політики відкритих дверей стало створення «технологічних і економічних зон» в обраних з цією метою 14 містах тихоокеанського узбережжя, де держава також фінансувала будівництво інфраструктури і надала зарубіжним інвесторам гарантії економічної вигоди для їхнього підприємництва.

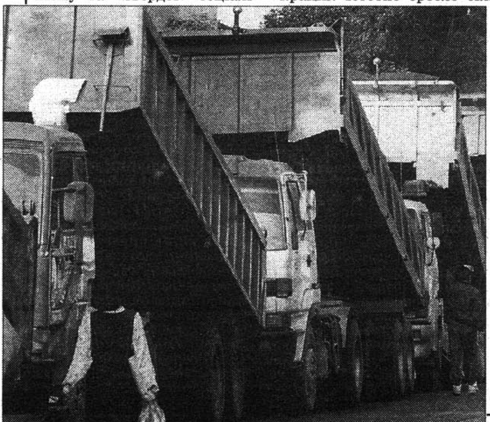
Залучення інвестицій до спільних китайсько-іноземних підприємств або створення підприємств з участю лише іноземного капіталу як окрема форма політики відкритих дверей сьогодні вже не обмежується межами спеціально створених зон. Сьогодні такі підприємства можна створювати на території усього Китаю, причому пільги надають місцеві власті залежно від освоєння нових виробництв заявлених виробів. Нині в Китаї діє 20 тисяч таких підприємств різної потужності, переважно в сфері матеріального виробництва.

Швидко розвивається зовнішня торгівля. Головним принципом тут є: торгувати з усіма, не звертаючи уваги на політичні та соціально-економічні відмінності партнерів. Китай при цьому постійно збільшує частку готової продукції у своєму експорті, насамперед машинобудування та електроніки, скорочуючи водночас час вивезення сировини і продукції сільського господарства. Найбільшими торговельними партнерами Китаю сьогодні є Японія, США, Гонконг, Німеччина і країни Південно-Східної Азії. Частка Китаю в загальному обсязі світової торгівлі досягла 4 відсотків, і країна перебуває на почесному 10-му місці в світовому торговельному обороті.

Міська реформа

***НАПРИКІНЦІ** 1984 року китайське керівництво прийняло рішення про проведення так званої «міської реформи», тобто реформування промисловості та торговельної мережі. Її характерними рисами стали плюралізм форм власності у виробництві та відхід від жорсткого централізму з розвитком ініціативи підприємств.*

При цьому великі й середні підприємства у великих міських агломераціях залишились у власності держави, підприємства менші перейшли в колективну або приватну власність. Крім того, дрібні підприємства, де зайнято не більш як 7 працівників, належать за прийнятими в КНР стандартами до індивідуальної форми власності. Вплив держави на приватні, колективні та індивідуальні підприємства обмежується реєстрацією, збиранням податків і контролем за дотриманням екологічного режиму виробництва. На державних підприємствах збереглося централізоване керівництво з боку властей даного міста, провінції і центральної влади. Значна частина цієї категорії підприємств постійно потребує фінансової допомоги з боку держави. Останнє пояснюється не тільки офіційною політикою ціноутворення на продукцію цих підприємств для внутрішнього вжитку, а й низькою ефективністю виробництва. Так, газета «Женмін жибао» в

більше діла

серпні 1995 року писала про те, що кожний п'ятий робітник і службовець на держпідприємствах щоденно не виконує ніякої роботи. Китайські власті, спираючись на заводські партійні й профспілкові комітети, вживають заходів до зміцнення трудової дисципліни, розвитку у робітників духу змагання.

До речі, низька ефективність багатьох держпідприємств стала важливим аргументом на користь початку поступового переходу від планової економіки до соціалістично-ринкової (саме так називають нові принципи ведення народного господарства в Китаї). Треба, проте, врахувати, що, коли йдеться про відхід од планової економіки, то мається на увазі відмова від ортодоксального розуміння цього терміна, а не від планів як таких. У Китаї є держплан, п'ятирічки, державне регулювання та багато інших атрибутів соціалізму, але працюють вони тепер на реформи.

Скажімо, відповідно до плану країна приступила до будівництва в останній із трьох ущелин на Янцзи гідроелектростанції Санься потужністю понад 18 мільйонів кіловат. Її 26 турбогенераторів зможуть щороку виробляти майже 85 мільярдів кіловат-годин електроенергії і постачати нею басейн великої річки, що виробляє 40 відсотків промислової та сільськогосподарської продукції Китаю. Відповідно до державного плану в першому півріччі 1995 року створено ще 670 тисяч гектарів зрошуваних земель. У Шанхаї введено в експлуатацію першу лінію метрополітену протяжністю 16 кілометрів, завершено будівництво ще одного залізничного мосту і таке інше. Той самий Держплан КНР у травні 1995 року оголосив перелік 139 провідних будівельних об'єктів державного значення, а також перспективу створення в Китаї до 2000 року більш як 5 тисяч нових — великих і малих — міст. Розроблено заходи щодо збільшення припливу іноземних капіталовкладень до найважливіших для держави галузей народного господарства. Водночас з опублікуванням списку галузей, що потребують інвестицій, очікується координація капіталовкладень відповідно до державної політики. Таким шляхом захищають національні інтереси. Одне слово, йдеться не про те, щоб відмовитися від усього, що було раніше. Завдання в тому, щоб, наповнивши старі форми змістом, обернути їхню діяльність на реформи.

Політична реформа

Багато хто з іноземних спостерігачів відзначає в соціально-політичному житті Китаю два моменти: проведення ліберальних реформ в економіці та збереження жорсткого контролю компартії над суспільством. Думається, останнє не зовсім правильно. Стагнації громадсько-політичного життя в Китаї немає. Хай поступово, та пробивають собі дорогу перші паростки політичної реформи. Головною її рисою є вдосконалення правової системи, що охоплює всі сторони життя китайського суспільства і стосується, зокрема, підвищення компетенції Всекитайських зборів народних представників і громадсько-політичних організацій у формуванні політичних рішень. Дедалі частіше на великих посадах можна побачити представників некомуністичних партій (у Китаї офіційно дозволено 9 політичних партій). Таким, наприклад, є один із заступників прем'єра, заступники мерів низки великих міст Китаю. Крім того, в другій половині 1980-х років було проведено масштабну лібералізацію пересування громадян КНР і дипломатів територією країни, вільнішою стала діяльність у сфері культури, в більшості шкіл вивчають курс сексуального виховання. Та поширення порнографії, як і раніше, протиправне. Головний аргумент «проти», що ним користуються власті, — це питання здоров'я населення, бо порнографія побічно сприяє поширенню СНІДу, що може мати катастрофічні наслідки, зважаючи на високу густоту населення в країні. Проте нормальне життя бере своє. І ось уже в Китаї дозволено до «обмеженого розповсюдження» раніше суворо заборонений роман Д. Лоуренса «Любовник леди Чэттерлей». Бестселером стала книжка «Сексуальная психология». А коли в одному з популярних фільмів жінка середніх років, прочитавши сексуальний посібник, каже подрузі: «Тепер я знаю, що це приносить задоволення не тільки чоловіку», зал незмінно вибухає оплесками.

КИТАЙСЬКІ власті активно сприяють навчанню молоді за кордоном, переважно в США, залучаючи до оплати за навчання кошти хуаців, тобто китайців, які живуть за кордоном, або використовуючи для цього кошти держави.

Повертаючись додому, молоді спеціалісти, як правило, отримують широкі можливості для швидкої професійної і ділової кар'єри. Нарешті, після усунення від влади «банди чотирьох» на чолі з Цзян Цін, дружиною Мао Цзедуна, проведено величезну роботу, в тому числі повернення конфіскованого або пограбованого майна, з реабілітації мільйонів жертв так званої культурної революції, що тривала з невеликими затишшями з 1966 по 1976 роки.

Багато хто із зарубіжних спостерігачів запитує: що станеться з Китаєм після того, як піде батько китайських реформ Ден Сяопін, 91-і роковини народження якого нещодавно святкували в країні? В доповіді Пентагону «Китай у близькому майбутньому», опублікованій наприкінці січня 1995 року, сказано, що залишення верховним лідером посади «породить політичний вакуум, який спробують заповнити як прихильники реформи, так і консерватори». Американські експерти роблять висновок, що Китай не спостигне доля Радянського Союзу, але шанси на те, що величезна країна збереже нинішню політичну структуру, дорівнюють лише 50 відсоткам. Думається, таку доповідь опубліковано з тією метою, щоб похитнути впевненість світової громадськості та ділових кіл у стабільності Китаю. Останні, проте, мають власну думку. Якщо 1978 року іноземні інвестиції до країни не перевищували 4,4 мільярда доларів, то 1993 року лише прямі інвестиції становили більш як 36 мільярдів доларів. А ми добре знаємо, що великий бізнес грошей на вітер не кидає.

Наприкінці квітня нинішнього року Держстатуправління КНР оприлюднило список найбільших зарубіжних інвесторів 1994 року. Серед інвесторів із 130 країн і районів світу перші місця за темпами зростання інвестицій посіли: Німеччина (зростання в 4,9 раза), Швейцарія (зростання в 3,1 раза), Голландія (в 2,4). Навряд чи хтось засумнівається в здібностях бізнесменів і політиків цих країн розраховувати динаміку ситуації на багато ходів уперед. Та й ті самі США, якщо визначати місця за фактичною сумою інвестицій, перебувають на третьому місці, після Гонконгу і Тайваню. Інших лякають — себе не забувають!

Зв'язок часів

У Китаї не люблять переписувати історію. Мало того, переконані, що знання історії прокладає дорогу в майбутнє. Минулого року країна відзначила 2545-у річницю з дня народження видатного мислителя Конфуція. На відміну від європейських філософів Конфуцій не писав трактатів. Усе його вчення вмістилося в невеличку збірку афоризмів та повчальних історій «Лунь'юй». Трактуючи слово «ритуал» одночасно як закон, етикет і мораль, Конфуцій наголошував, що «коли правитель любить ритуал, він легко наказує» і що «державою управляють з допомогою ритуалів». Інакше кажучи, за багато віків до американського Білля про права Конфуцій за умов східної деспотії та за відсутності уявлень про республіканські інститути проголосив «теорією ритуалу» обов'язковість обмежень верховної і будь-якої іншої влади правилами, що її регламентують. За конфуціанською термінологією, такі з наших нинішніх бід, як контрабандне вивезення капіталу за кордон або профанація ідеї приватизації, звучали б як «порушення ритуалу» — не менш сувора характеристика, аніж «зневажання Конституції».

Щодо чергових роковин з дня народження філософа в Пекіні відбувся науковий симпозіум. Тема симпозіуму звучала досить промовисто: «Конфуцій і XXI століття». Вчені цілком серйозно обговорювали перспективи служіння конфуціанських постулатів науково-технічній модернізації Китаю. На перший погляд, начебто нісенітниця. Проте модернізація як така — складний і багатоаспектний соціальний процес, міркували вчені. Морально-етичні цінності конфуціанства, його увага до групових, колективних інтересів здатні захистити людину від ряду негативних явищ, породжених ринком, здатні сформувати моральні запобіжники нестримному потягу до наживи.

Перед тиском з боку західної мас-культури, зазначалося на симпозіумі, відродження конфуціанства в Китаї бажане й необхідне. «Старанно працюючи для свого роду, служиш усьому народу», — хіба ця форма не служить розквіту сучасного Китаю? «Любити людину, виховувати людину, піклуватися про людину», — хіба це не відповідає сучасним ідеям про реалізацію гуманістичної ідеї суспільства? Отак історія в Китаї служить сьогоденню й майбуттю.

ЧОМУ Б і нам сьогодні не згадати великого патріота й мислителя Київської Русі митрополита Іларіона та його «Слово про закон і благодать», особливо його молитву за нашу Батьківщину: «И донелиже стоит мир, не наводи на ны искушения, не придай нас в руки чуждых, да не прозовется град твой град плена, и стадо твое пришельци в земле нъ своей»

Замість висновку

Для свого подальшого всебічного розвитку Китай найбільше потребує миру й стабільності. Тож Пекін у своїй зовнішній політиці робить ставку на розвиток відносин з усіма країнами світу, незважаючи на расові, релігійні, культурні та політичні відмінності. Звідси зростання авторитету Китаю в світовому співтоваристві. Та при цьому зовнішня політика Пекіна залишається гранично самостійною. Скажімо, якщо в серпні нинішнього року різко загострилася обстановка навколо Іраку, в Китаї заявили, що мають власну точку зору з цієї проблеми і ні до чиєї думки приєднуватися не збираються. Не грають китайці в одні ворота, як інші, і на Балканах. Коли Президент Чехії В. Гавел, вочевидь не подумавши про можливі наслідки, запросив до Чехії тайванського прем'єра, в Китаї вчинили просто: відмовилися від щорічного придбання у чехів важких самоскидів «Татра», замінивши їх на японські. Відоме в усьому світі підприємство зупинилося. Маючи власну, нехай аж ніяк не безперечну, точку зору про те, що таке права людини, в Китаї не соромляться заарештовувати декого із дисидентів, навіть якщо ті мають іноземні паспорти, як сталося з американцем китайського походження Гаррі У. США цього разу не ризикнули вдатися до традиційних заходів і послали до берегів Китаю авіаносець. У хід було пущено найдосконалішу машину Держдепартаменту. В Китаї, зрештою, пішли назустріч і депортували Гаррі У., попередньо засудивши його до 15 років за шпигунство. Та задля визволення свого невдахи-співвітчизника змушені були поступитися й американці — Хілларі Клінтон довелося поїхати до Пекіна на 4-ту всесвітню конференцію про становище жінок. У Китаї навіть уявити неможливо, щоб поза державними структурами були якісь воєнізовані формування, на кшталт наших УНСОвців. Водночас Пекін активно розвиває і зміцнює різносторонні відносини з сусідами, передусім з Японією. Нинішнього року багато тисяч японців побували в Нанкіні, де в роки війни японська армія виявила особливу жорстокість до китайського населення, і покаялися в місцевих храмах за злочини своїх батьків і дідів. Активізувався переговорний процес з Індією. Після десятиріч відчуження, коли, як, наприклад, на початку 60-х років, доходило до збройних сутичок прикордонників двох країн у Гімалаях через спірні території, Китай і Індія перебувають, нарешті, на порозі нової епохи у взаємовідносинах — дружби та добросусідства. Ці заходи зрозумілі: друзі на кордонах — можна більше уваги приділяти соціально-економічним проблемам всередині країни, прикрившись від імовірних противників з далекого зарубіжжя ракетно-ядерним щитом. Остання обставина пояснює, чому Китай, як і Франція, досі продовжує ядерні випробування. До речі, це аж ніяк не позначається на припливі іноземних інвестицій. А «Грінпіс» дістатися місця їх проведення в Сінцзяні ніяк не може. Кордони, на відміну від наших, там не прозорі.

В останні роки в Китаї побувало чимало українських державних і політичних діячів. Хотілося б вірити, що крім знайомства зі знаменитою горілкою «Маотай» і відвідання не менш знаменитого палацу «Чжунханхай», вони роблять адекватні висновки із соціально-економічних реалій цієї країни. Одне слово, «малюєш дерево — подивись, як воно росте», — казав Конфуцій.

Олександр СТЕПАНОВ,
народний депутат України,
доктор економічних наук.

Злочин і кара

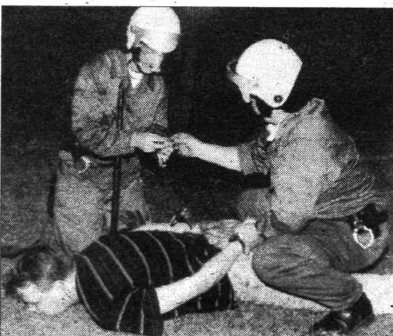
Відповідальність за скоєне правопорушення має бути невідворотною. Чому у нас не так?

Понад рік тому Президент України видав Указ «Про невідкладні заходи щодо посилення боротьби зі злочинністю». Які результати його дії?

Статистика по Київській області свідчить, і такі процеси характерні і для інших регіонів країни, що намітилася тенденція посилення боротьби зі злочинністю, її організованими формами.

Вперше за багато років є минусова динаміка крадіжок, а кількість виявлених і розслідуваних в області фактів розкрадань у особливо великих розмірах у минулому і поточному роках збільшилася в декілька разів. Намітились і зрушення в боротьбі з хабарництвом. Ще не досить впевнено, але вже розпочався наступ на послідовників Остапа Бендера в кредитно-фінансовій і банківській системах, в нових економічних структурах, що, на наш погляд, особливо важливо.

***СЬОГОДНІ** й не спеціалісту ясно, що шапкозакиданням, кампанійськими методами злочинність перемогти неможливо. За часів СРСР майже кожен рік ЦК КПРС та РМ СРСР видавали спеціальні постанови про посилення боротьби зі злочинністю і навіть про її ліквідацію до конкретної дати.*

Подібні постанови приймались і після проголошення незалежності України, проте сказати про якісь реальні наслідки і якісні зміни навряд чи можливо. Загальним для них є те, що вони не забезпечувались необхідною організаційною, кадровою і матеріальною базою.

Які ж шляхи реального посилення боротьби зі злочинністю бачимо ми — практичні працівники органів прокуратури?

Перш за все, необхідне чітке уявлення про стан сучасної злочинності, її коріння і тенденції розвитку. Вона сьогодні зовсім не та, що була в епоху «реального» соціалізму.

Нові економічні відносини і демократичний лад фактично змели репресивні греблі, які раніше стримували потенціал злочинності. Легалізація підприємництва і вільної торгівлі відкрили шлюзи і для кримінальної революції. Все те, що раніше теплилося в затисненому стані, вирвалося, як пара із підігрітого казана. Реальну небезпеку для держави сьогодні завдає не стільки традиційна: крадіжки, пограбування, хуліганство тощо (вони були і ще довго будуть), скільки економічна злочинність, — явище нове, латентне, яке набрало останнім часом небезпечних розмірів і темпів. Якщо розглядати її зріз, то це в першу чергу незаконне підприємництво і торгівля, фінансові махінації, залучення все більшої кількості громадян у сумнівний бізнес в обхід закону, це прямий його зв'язок із кримінальними структурами і нарощування на цій базі насильства — вбивств на замовлення, кривавих рекетирських розбирань і т.п.

Ситуація ускладнюється ще й тим, що наша доморосла злочинність набуває небезпечної особливості. Якщо на Заході мафіозна діяльність обмежується, в основному, сферою нелегального бізнесу, що не займає повсякденного побуту і життя широких верств населення, то наша за короткий строк проникла буквально в усі пори суспільства і тісне практично на всі його верстви. Більш того, стає все очевиднішим намагання злочинних елементів укорінитися і посісти провідне становище в економіці, особливо в кредитно-фінансовій і зовнішньоекономічній сферах, а потім від економіки перейти до політики.

При таких стратегічних планах злочинного світу, які підкріплені величезною матеріальною базою, нерідко йому протиставляються лише «місячники» типу вилучення зброї, обходи вокзалів, горищ будинків і бажання якнайкраще відрапортувати. Тому і продовжують лунати чергові звіти про проведені рейди і досягнуті успіхи.

В результаті замість щоденної напруженої праці створюється лише видимість роботи. А на нас чекає складна і напружена робота, яка вимагає не лише високого професіоналізму та відповідальності працівників правоохоронних органів, а й не меншою мірою максимальних зусиль багатьох інших державних органів.

У правовій державі правоохоронні органи стоять у кінці шеренги державних відомств, які своєю владою повинні забезпечувати беззаперечне виконання підвідомчими структурами вимог закону, нести за це відповідальність. Прокуратура, її слідчі органи вступають у справу останніми, лише тоді, коли всі інші заходи вичерпані й потрібно застосувати кримінальний закон.

Однак матеріали прокурорських перевірок і розслідування злочинів свідчать про зворотне, про недбалість значної частини посадових осіб, їх халатність, а нерідко і пряме потурання порушенням закону і все частіше — безпосередня участь у злочині. Тому вкрай невідкладним, першочерговим заходом законодавця має бути встановлення підвищеної відповідальності посадової особи за невиконання своїх обов'язків по забезпеченню законності, порядку і дисципліни у підвідомчих установах.

***ДОСЯГНЕННЯ** реальних результатів по зміцненню законності в державі неможливе і без рішучого наведення порядку в роботі численних контролюючих органів. Сьогодні в країні діє більше десяти таких органів, починаючи від КРУ, податкових інспекцій, СЕС, інспекцій за цінами і закінчуючи інспекціями типу пожнагляду, енергонагляду тощо.*

Всі вони наділені великими правами і повноваженнями. В них задіяні тисячі людей (наприклад, в штатах податкової інспекції нашої області нараховується близько 2 тисяч працівників, в КРУ — більш 400 ревізорів), однак віддача низька. А скільки таких працівників у державі? Старий контролюючий апарат, який при всіх його недоліках непогано обслуговував систему, було розвалено, а становлення нового невиправдано затяглося. Тому, незважаючи на широке розповсюдження зловживань у господарчій і фінансово-кредитній системах, державні важелі по їх викоріненню діють слабко, матеріали в слідчі органи від контролюючих органів майже не надходять. Зокрема, в Кагарлицькому районі працює 5 ревізорів КРВ, однак жодного акта ревізії в слідчі органи вони не направили, жодна посадова особа за їх матеріалами до відповідальності не притягувалася, хоч і сліпому видно, що сьогодні діється в економіці. По Київській області з КРУ в слідчі органи направлено тільки 4 матеріали про порушення закону.

Ситуація потребує значного удосконалення діяльності правоохоронних органів. Працівники прокуратури з розумінням поставилися до вимоги Президента України про активнішу роботу Генеральної прокуратури України. Однак належне її виконання залежить від ряду умов. Зокрема, чи буде кардинально посилений слідчий апарат органів прокуратури? Розуміємо, що робота нашого відомства не ідеальна, проте більшість працівників прокуратури трудяться з великою напругою і відповідальністю і домогтися кращих результатів за рахунок внутрішніх резервів навряд чи можна.

Майбутнє створення Національного бюро розслідувань вирішує це завдання лише наполовину, оскільки більша частина злочинів, серед них і організованих, буде, як і раніше, розслідуватися на місцях. І сьогоднішньому слідчому апарату прокуратури перемолоти наростаючий вал злочинів своєї підслідності вкрай важко, оскільки в більшості районів, і не тільки нашої області, у штатах прокуратури лише по одному слідчому. Реальність така, що вони ледь справляються з розслідуванням навмисних вбивств, інших тяжких злочинів проти особи, кількість яких за останні роки фактично подвоїлася. Розгорнути ж широку боротьбу з так званими господарськими злочинами на рівні міста і району їм просто фізично не під силу.

Не можна заплющувати очі й на те, що за останні п'ять років, тобто з початку комерціалізації і капіталізації нашого життя, слідчий апарат органів прокуратури області поновився майже на сто відсотків. Кращі слідчі пішли туди, де більше платять — і це природно. А щоб підготувати слідчого середньої кваліфікації, потрібно не менше п'яти років. Тому, бажаємо ми цього чи ні, потрібно думати над тим, як закріпити в цих умовах кадри слідчих. В першу чергу треба реально забезпечити їм необхідні побутові і службові умови для праці. На наш погляд, одним із кроків у цьому напрямі повинно бути прийняття закону «Про статус слідчого». Такий закон повинен передбачати і максимальне розширення прав слідчого. Бо сьогодні слідчий буквально обкладений з усіх боків обов'язками, маючи лише декларативні права. Він, наприклад, місяцями домагається призначення ревізії, експертизи і все частіше отримує негативну відповідь.

Назріла також необхідність вирішити питання і про помічника слідчого, розглядаючи цю посаду не лише як допомогу слідчому, але і як основний резерв поповнення кадрів слідства. Через цей інститут повинен пройти кожен майбутній слідчий.

Вважаємо за необхідне повернутися і до питання про підслідність слідчих прокуратури. Вона не повинна бути раз і назавжди встановленою. Порушувати і розслідувати прокурор повинен ті кримінальні справи, які сьогодні найбільш актуальні для суспільства.

Поставлені в Указі Президента України завдання важко вирішити і без глибокого реформування органів внутрішніх справ як відомства, котре несе основну відповідальність за стан боротьби зі злочинністю в країні. Хоча із цього відомства періодично подаються заяви, що наша міліція працює краще за поліцію Німеччини, інших західних країн, насправді вітчизняні органи внутрішніх справ істотно програють у боротьбі зі злочинністю, причому ця тенденція не поліпшується. В країні, наприклад, оголошена рішуча боротьба з корупцією і організованою злочинністю, а виявлених фактів хабарництва у минулому році значно менше, ніж десяток років тому — в 1984 році.

Зрозуміло, динаміка злочинності, особливо економічної, далеко не повністю залежить від цього відомства. Однак не можна заплющувати очі і на суттєві недоліки в суто професійній діяльності. Перш за все, це зниження ефективності роботи по розкриттю злочинів, випереджувальний зріст нерозкритих злочинів у порівнянні з їх приростом, низька ефективність роботи слідчого апарату, служби по боротьбі з економічною злочинністю тощо.

В чому, на наш погляд, причина цих недоліків?

Щоб відповісти на це запитання, попередньо наведемо такі цифри: за наведеними у «Голосі України» даними, у нас на тисячу жителів 5,3 співробітника міліції, в США — 3,2, тобто кількість працівників міліції на душу населення у нас значно вища. Проте, судячи з результатів, ми не дуже грамотно розпорядилися цією перевагою. Поряд з організаційними недоліками, низьким професіоналізмом, звертає на себе увагу недостатнє наукове обгрунтування співвідношення різних структур цього відомства. Не можна ж досягти хороших результатів, коли, наприклад, слідством, оперативно-розшуковою діяльністю займаються тільки близько 30 процентів співробітників. Надмірно розрісся управлінський апарат органів МВС.

При масовому зростанні кількості полковників і генералів міліції та відповідних посад, просту кримінальну справу розслідувати нікому. Навантаження на слідчого, працівника карного розшуку значно перевищує науково обгрунтоване. В результаті маємо стійку тенденцію відпливу професіоналів.

Значного удосконалення вимагає і внутрішня структура органів внутрішніх справ. Хіба це нормально, що боротьбу зі злочинами в економіці нині ведуть три служби одного і того самого відомства: державна служба боротьби з економічною злочинністю, підрозділи по боротьбі з організованою злочинністю, податкова міліція, функції яких багато в чому переплітаються.

***Н**А наш погляд, не на користь справі направлено рішення про виведення органів внутрішніх справ з-під юрисдикції місцевих органів влади.*

В нашій історії це вже було, і відомо, до чого це привело. Крім того, сьогодні так вийшло, що фактично всі основні правоохоронні відомства, а тепер і міліція, не підпорядковані місцевій адміністрації. Тому невідомо, які важелі впливу має, наприклад, адміністрація області чи району на правоохоронні органи, а в кінцевому результаті і на стан правопорядку? Посилання в законі на якусь абстрактну координуючу їх роль — це фікція, оскільки за цим немає владних повноважень.

Тепер про суди. Хоча вони за формою не належать до правоохоронної системи, їх роль у боротьбі зі злочинністю очевидна, вони завершують всю правоохоронну діяльність багатьох інших відомств.

Прийнявши Закон про статус суддів, країна, безумовно, зробила важливий крок на шляху створення демократичної правової держави, наблизилася до досвіду цивілізованого світу, де суддя — не дрібний чиновник, а носій влади, який керується лише Законом, судовою честю і власною совістю. Проте сильна влада повинна мати міцну моральну основу. Становлення такого суду, безперечно, не проста справа, проте у нас цей процес проходить дуже повільно, досі обмежилися лише перейменуванням суддів. Фактично виявилися мертвими штучно створені окружні суди. Багато правових норм, що регулюють діяльність судів, явно застарілі. Взяти хоча б інститут повернення справ на додаткове розслідування. В жодній демократичній державі такої норми немає. А у нас це одна з легальних можливостей відмахнутися від розгляду справи по суті і вдатися до безкінечної тяганини.

Таким чином, реального реформування судової системи не спостерігається. Замість незалежного суду ми отримали багато в чому безконтрольне відомство. Окремі суди діють наче у вакуумі, з незрозумілою легкістю випускають на волю людей, які здійснили тяжкі злочини, і не несуть за це відповідальності.

Скажемо відверто: в нарощуванні валу злочинності не останню роль відіграло і розширення поля безкарності за скоєне, і, на жаль, не лише з вини суду. Скажіть, який урок може зробити для себе сьогоднішній злочинець, якщо:

— майже кожен другий-третій злочин лишається не розкритим;

— з числа розкритих злочинів кожна третя кримінальна справа не доходить до суду і припиняється на стадії попереднього слідства;

— з переданих до суду злочинців лише третина отримує реальну міру покарання — позбавлення волі.

Адже зрозуміло: основний правовий принцип — невідворотність покарання за скоєний злочин — має діяти бездоганно.

Все це загалом свідчить, що наша судова система не відреагувала належним чином на криміногенну ситуацію в країні.

***П**РОКУРАТУРУ, на наш погляд, дуже рано позбавили реального нагляду за законністю в діяльності судів, а роль органів юстиції фактично залишилася невизначеною. В результаті багато судів сьогодні діють неефективно.*

Це лише мала складова частина тих питань, від вирішення яких буде залежати виконання вимог Указу Президента України від 21.07.94. Нагальними залишаються такі вузлові питання, як удосконалення кримінального і кримінально-процесуального законодавства, так званого депутатського імунітету, чистоти кадрів правоохоронних органів і інші.

Євген НЕВМЕРЖИЦЬКИЙ, старший радник юстиції, старший помічник прокурора Київської області;

Адам ФАРИНОВИЧ, старший радник юстиції, начальник слідчого відділу прокуратури Київської області;

Олександр ШИНАЛЬСЬКИЙ, радник юстиції, прокурор Кагарлицького району Київської області.

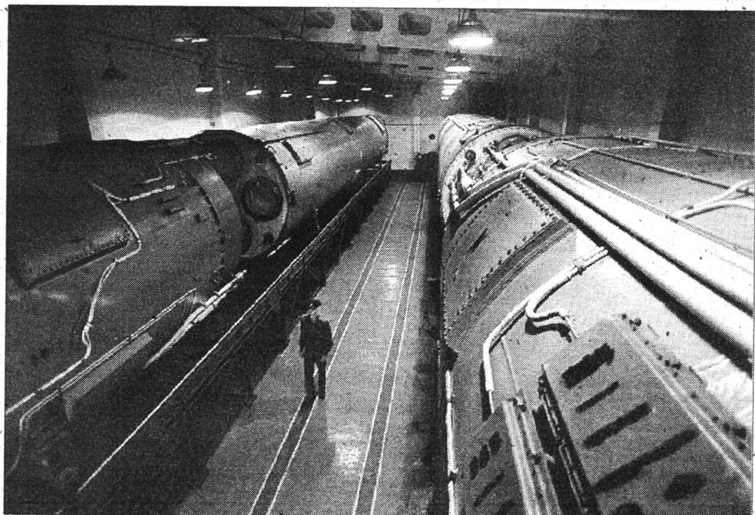
ЗАМІСТЬ РАКЕТ — ЖИТЛО

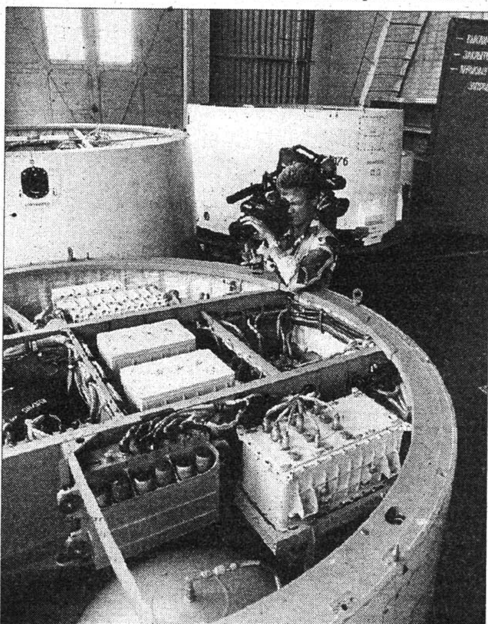
Згідно з Договором СТАРТ-1 і Тристоронньою заявою президентів України, Росії та Сполучених Штатів Америки наша країна повинна до 1997 року позбутись ядерної зброї. Військові частини 43 ракетної армії якраз і вирішують цю проблему. Знімають ракетні комплекси з бойового чергування, демонтують ракети і обладнання.

Як відомо, роззброєння — то вельми дорогий процес. Україна з держбюджету на 1995 рік виділила на ці потреби 1,8 трлн. карбованців, а американська допомога становитиме 350 млн. доларів. Необхідно зазначити, що допомога США повинна розглядатись не як благодійна акція, а як закономірна компенсація за військові та економічні збитки України, пов'язані з її ядерним роззброєнням. До того ж із США надходять не «живі» гроші, а лише матеріальні та технічні засоби для ліквідаційних робіт. Їх надійшло вже майже на 200 млн. доларів.

Але комплексна програма роззброєння — то не тільки і не стільки ліквідаційні заходи військовослужбовців ракетних військ стратегічного призначення. Мова йде про будівництво житла для офіцерів, створення робочих місць, медичне забезпечення військовослужбовців, які беруть участь у ліквідаційних заходах. На будівництво житла з американської допомоги виділено 50 млн. доларів. Ростуть будинки в Хмельницькому і Первомайському гарнізонах. Незабаром в них справлять новосілля десятки сімей військовослужбовців.

Олександр ТЕРЕВЕРКО.
Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Інформація про додатковий (третій) випуск акцій відкритого акціонерного товариства «Луцький підшипниковий завод (ДПЗ-28)»

1. Характеристика емітента

1.1. Повна назва: Відкрите акціонерне товариство «Луцький підшипниковий завод (ДПЗ-28)». Скорочена назва: АТ «ДПЗ-28».

1.2. Місце знаходження: 263017, м. Луцьк, вул. Боженка, 34, тел. 6-17-97, факс 6-39-90, телетайп 266199 «ИГЛА».

1.3. АТ «ДПЗ-28» засноване на підставі рішення Фонду державного майна України від 23 червня 1994 року №40АТ та зборів уповноважених організації орендарів Луцького підшипникового заводу від 5 липня 1994 року.

Посвідчення про реєстрацію АТ «ДПЗ-28» №05745160 від 20 липня 1994 року видане виконавчим комітетом Луцької міської Ради народних депутатів.

1.4. Метою діяльності товариства є забезпечення потреб суспільства в його продукції і отримання максимального прибутку для забезпечення добробуту його акціонерів та працівників на основі ефективного використання статутного фонду АТ.

1.5. Предметом діяльності товариства є розробка, виробництво та реалізація підшипників, товарів народного споживання, спеціального технологічного обладнання, інструменту і оснастки, будівельних матеріалів і конструкцій, продукції сільського підсобного господарства, будівництво, комерційна, торгово-посередницька та зовнішньоекономічна діяльність.

1.6. Дані про активи та пасиви товариства:

Активи (млн. крб.)	на 1.01.95 р.	на 1.07.95 р.
Основні засоби та інші позаоборотні активи	1 641 356	2 064 789
Запаси і затрати	148 009	898 602
Грошові кошти, розрахунки та інші активи	79 243	307 319
Всього	1 868 608	3 270 710
Пасиви (млн. крб.)	на 1.01.95 р.	на 1.07.95 р.
Джерела власних	1 690 494	2 639 904
та прирівнених до них коштів	68 264	68 264
Довгострокові пасиви	16	—
Розрахунки та інші пасиви	178 098	630 806
Всього	1 868 608	3 270 710

1.7. Основні дані фінансово-господарської діяльності

	1994 р.	І півріччя 1995 р.
Балансовий прибуток, млн. крб.	42 200	26 550
Заборгованість, млн. крб.		
— дебіторська	78 730	264 409
— кредиторська	177 644	343 449
Обсяг виробництва, млн. крб.	277 890	737 557
Середньоспискова чисельність, чол.	4 108	3 888

1.8. На дату публікації даної інформації статутний фонд повністю оплачений і становить 1647 429 058 тис. крб., він розділений на 4 550 909 простих іменних акцій номінальною вартістю 362 000 крб.

1.9. Основні професійні дані про керівників

Генеральний директор — Меркулов Володимир Костянтинович, освіта вища, інженер-металург, виробничий стаж 35 років, в т. ч. директором 15 років.

Головний бухгалтер — Смаль Микола Володимирович, освіта вища, інженер-економіст, виробничий стаж 20 років, в т. ч. 17 років керівний, з них головним бухгалтером 2 роки.

Голова ревкомісії — Футрук Валентина Миколаївна, освіта вища, інженер-економіст, виробничий стаж 25 років, в т. ч. економістом 21 рік.

2. Опис ділової діяльності АТ «ДПЗ-28»

Станом на 1.01.1995 року в АТ «ДПЗ-28» введено виробничі потужності для випуску щороку 10 850 тис. шт. роликових конічних підшипників і 13 тис. тонн штамповок заготовок підшипників.

У цілому за 1994 рік випущено товарної продукції на 277,9 млрд. крб., в т. ч. 2 201 тис. шт. підшипників, за перше півріччя 1995 року відповідно 773,6 млрд. крб. і 1 308 тис. шт. підшипників.

У 1994 році 71,5 % підшипників реалізовано в Україні, 18,6 % — в країнах далекого зарубіжжя, в першому півріччі 1995 року відповідно 36,5 % — в Україні, 42,4 % — в країнах далекого зарубіжжя. Решта підшипників реалізована в країнах СНД.

3. Дані про емісію цінних паперів

3.1. Протокол №8 рішення ради директорів АТ «ДПЗ-28» від 23 серпня 1995 року про додатковий випуск акцій, погоджений з радою акціонерів АТ «ДПЗ-28» 28 серпня 1995 р., протокол №5.

3.2. Фінансові ресурси, залучені від додаткового випуску акцій, будуть використані для поповнення оборотних засобів та модернізації основних фондів, підготовки виробництва нових типів підшипників, нарощення випуску товарної продукції і підвищення прибутковості АТ.

3.3. До додаткового випуску заплановано 1 300 000 штук простих іменних акцій, серія Б-2, номери 4550910-5850909, їх номінальна вартість 362 тис. крб. Загальний планований обсяг емісії — 470 600 млн. крб.

3.4. Продаж акцій буде здійснюватися комісією з продажу акцій АТ «ДПЗ-28» шляхом передплати їх за адресою: 263017, м. Луцьк, вул. Боженка, 34, АПК-2, к.307, тел. 03322-6-96-41, факс — 03322-6-39-90. Початок передплати — через 10 днів, її закінчення — через 40 днів після опублікування інформації про додатковий випуск акцій у газеті.

3.5. Для участі в конкурсі на придбання акцій АТ «ДПЗ-28» в комісію по продажу акцій покупці надсилають заяву затвердженої Фондом державного майна форми, в якій вказується кількість акцій, які мають намір придбати, та максимальну ціну, яку згодні заплатити за одну акцію.

3.6. Акціонери АТ «ДПЗ-28», які подадуть заяви про продаж їм акцій не пізніше, ніж через 20 днів після опублікування інформації про їх випуск, мають переважне право придбання акцій за їх номінальною вартістю.

3.7. Для інших покупців курс продажу акцій буде встановлений комісією АТ «ДПЗ-28» з продажу акцій після закінчення строку передплати в залежності від кількості передплачених акцій, для іноземних покупців продажна ціна акцій встановлена 500 тис. крб. з оплатою у вільно конвертованій валюті за курсом НБУ на день здійснення операції з продажу акцій.

3.8. Якщо передплата на акції перевищує розмір додаткової емісії, рада АТ «ДПЗ-28» може прийняти рішення про продаж акцій за конкурсною ціною, про відповідне збільшення розміру додаткової емісії або про відхилення зайвої передплати, починаючи з кінця списку.

Якщо передплата на акції менше від розміру оголошеної додаткової емісії, рада АТ «ДПЗ-28» затверджує її суму в розмірі фактичної передплати.

3.9. Виплата дивідендів за акціями буде проводитись за підсумками року в порядку та розмірах, визначених загальними зборами акціонерів, у строк протягом 3 місяців після зборів за адресою: 263017, м. Луцьк, вул. Боженка, 34, тел. 6-96-41.

4. Перелік і результати попередніх емісій

4.1. Перший випуск акцій АТ «ДПЗ-28» було розміщено таким чином: 2 566 993 акції (56,4%) — належать працівникам та колишнім працівникам АТ «ДПЗ-28», в тому числі 511 220 акцій (11,2%) — керівному складу товариства;

1 388 829 акцій (30,52%) — належать Фонду державного майна України;

595 187 акцій (13,08%) — належать громадянам України та фінансовим посередникам.

У відповідності з рішенням загальних зборів акціонерів, протокол №1 від 23 березня 1995 р., про збільшення статутного фонду АТ в зв'язку з індексацією основних фондів номінальна вартість кожної акції становить 362 000 (триста шістдесят дві тисячі) крб., вид акцій — прості іменні, загальна кількість — 4 550 909 штук.

У номер

● *Київ*

Молодь — об'єкт вивчення

Молодь — майбутнє держави. Сьогодні в наших молодих співвітчизників безліч проблем: соціальних, економічних, психологічних, правових. І перш ніж допомогти молодим, необхідно всебічно вивчити предмет допомоги. Саме цим і займатимуться учасники міжнародної науково-практичної конференції «Вивчення молоді на сучасному етапі: питання методології та методики», яка відбудеться у Києві з 11 по 13 жовтня. Ініціатором цієї пізнавальної акції виступив Український науково-дослідний інститут проблем молоді за активної підтримки Міністерства у справах молоді та спорту.

Зелені на блакитному екрані

Як запевнили на прес-конференції в Міністерстві охорони навколишнього природного середовища та ядерної безпеки, вже у січні наступного року на екранах наших телеприймачів з'явиться нова програма Українського екологічного телебачення. Грант (150 тис. $), наданий урядом США на виконання українсько-американської угоди про співробітництво в галузі охорони навколишнього природного середовища, буде розподілено таким чином: 75 тисяч $ — на створення неурядового екологічного телебачення і по 25 тисяч доларів — на регіональний проект «Донбас» (покращення управління в сфері екобезпеки), проект «Дніпро» (покращення якості води в басейні Дніпра) та програму «Біорізноманіття».

Куратором проекту виступає Агенція міжнародного розвитку США (USAID).

● *Чернігів*

Жертви буревію

Стихія у вигляді безперервного дощу, буревію розгулялася цими днями на Придесенні. Було зірвано дахи, потрощено дерева, виведено з ладу лінії електропередачі. За підрахунками спеціалістів обласного штабу Цивільної оборони, в області було відключено 200 населених пунктів, 83 колгоспи, 210 тваринницьких ферм. Через обриви дротів припинили роботу 117 сільських АТС, 14 радіовузлів. Під час буревію загинуло двоє чоловік з Бахмацького району. Нині провадять ремонтні роботи. Стихія завдала збитків майже на 50 мільярдів карбованців.

● *Кіровоград*

Горів тролейбус не від міни

Містом пролетіла чутка, що біля колгоспного ринку хтось підірвав тролейбус на знак протесту проти підвищення цін за проїзд. Але начальник «Кіровоградектротрансу» Анатолій Тетьора чутку спростував як безпідставну і пояснив журналістам, що й вибух був, і полум'я справді охопило тролейбус, та сталося це внаслідок перегоряння дротів на лінії, яка вже давно чекала на ремонт. На щастя, ніхто не постраждав. Лінію налагодили і незабаром рух тролейбуса відновився.

Допоможіть

Не знає радощів дитинства

Зоряні Хомі недавно виповнилося п'ять років. Але дівчинка не знає радощів дитячих ігор і забав. Повноцінно спілкуватися з ровесниками заважає важка недуга — церебральний параліч. Дівчинка залишилася без батька, який передчасно пішов із життя. І тепер Зорянку виховує лише мама, з якою вони проживають в селі Угольні Стрийського району Львівської області.

Матеріальне становище сім'ї дуже скрутне , а лікування такої хвороби вимагає великих коштів.

Стрийський районний територіальний центр соціального обслуговування пенсіонерів, самотніх непрацездатних громадян звертається до керівників підприємств, організацій, комерційних структур, до всіх людей доброї волі допомогти тяжко хворій дівчинці у лікуванні недуги.

Кошти просимо надсилати на розрахунковий рахунок № 142037 в АПБ «Україна» в місті Стрий Львівської області з позначкою «для Зорянки», МФО 325473, індекс 293500.

В. МИХАВКІВ,
директор центру.

Правління Національного банку України висловлює щире співчуття сім'ї та близьким з приводу передчасної смерті начальника відділу

СТАСІНЕВИЧА Миколи Володимировича.

Вітчизняний стиль

У пошуках лічильника

НИНІ ПЕРЕД кожним власником чи наймачем квартири або будинку постає необхідність обліку газу.

Одним з перших в Україні випуск побутових газових лічильників організувало Івано-франківське акціонерне товариство «Прилад». Тут за випуск такої продукції взялися не спонтанно, відчувши прибуткову справу, а цілком закономірно. Вже кілька десятків років підприємство спеціалізується на випуску вимірювальної техніки для нафтогазової й енергетичної промисловості.

Після державного випробування приступили до складання нових приладів. Щоправда, не все оснащення є для їх випуску, але виробники хочуть якнайшвидше, врахувавши думку покупця, перейти до масового виготовлення. А бракує два верстати за 80 тисяч доларів. А оформлення кредиту в «Промінвестбанку» триває близько півроку! Отже, не будемо підраховувати, скільки лічильників одержав би споживач за цей час.

Проте комерційні структури, не виняток і державні, почали закуповувати лічильники за кордоном, в основному французькі, словацькі, польські. А тим часом усі ці лічильники, крім того, що застарілі, розраховані не на наш газ, а на газ зовсім іншої кондиції, тому не будуть довго служити. А ті, які штамповані, тобто одноразового користування, ремонту фактично не підлягають. З таким невтішним результатом часто-густо повертаються люди з-під воріт прохідної АТ «Прилад», куди вони приносять придбані імпортні лічильники.

Івано-франківські прилади нічим не поступаються іноземним, навіть перевершують їх. Лічильна апаратура іванофранківців уже десятки років працює в різних країнах світу. І вітчизняні замовники — приміром донеччани, — випробувавши івано-франківські лічильники, зупинилися саме на них.

Зарубіжні виробники лічильники у нас продають дешевше, будь-що прагнучи завоювати наш ринок, а потім, звісно, планка піде вгору, особливо при закупівлі запчастин для ремонту. Щодо моря лічильників, яке почало заливати Україну, то своє слово могли б сказати і науковці, визначивши кілька оптимальних моделей. Адже українська промисловість моментально ринок не заповнить лічильниками в достатній кількості. До слова, для співробітництва у галузі виробництва лічильників німецькі спеціалісти з усіх країн СНД вибрали саме Україну, і зокрема івано-франківський «Прилад».

То з яких же міркувань заради тимчасової, сумнівної вигоди вкладаємо долари у розвиток виробництва чужих держав, а своє ще більше занедбуємо? Колись такі дії ділків кваліфікувалась як злочин. А тепер? Очевидно, що тотальне впровадження лічильників — справа державна і потребує державного контролю.

На знімку: газовий побутовий лічильник івано-франківського виробництва.

Текст і фото Володимира МИГОВИЧА. (Укрінформ).

Чи будемо з папером?

Нині більшість підприємств потерпають від інфляції. Жидачівський паперово-целюлозний комбінат — приємний виняток. Михайла Титикала, директора комбінату, не лихоманить від простоїв виробництва. Хоча багато труднощів все-таки довелося подолати.

— Наше підприємство старе і давно потребує реконструкції, — каже директор. — Свого часу комбінатові обіцяли підтримку й обидва президенти й уряд. У Києві було навіть складено поважний документ про надання коштів для реконструкції виробництва.., але віз і нині там. Підприємство спиналося на ноги самотужки. Та й тепер повно проблем. Бо якщо вартість основних фондів становить 12—14 мільйонів доларів, то, щоб стати конкурентоспроможним на ринку, слід вкласти 45—50 мільйонів доларів. Гадаємо, посприяють роботі підписані документи з чехами про наміри виділити валюту для поповнення оборотних коштів підприємства. Чому саме чехи? Вони, по-перше, належно оцінили близькість кордону, наявність споживача у густонаселеному промисловому регіоні та й сировинна база поруч — Карпати, Полісся. Справді, лісових запасів у нас не менше, аніж у Франції, але, на жаль, Україна поки що виробляє лише 1—2 відсотки того, що випускає целюлозно-паперова промисловість Франції.

Звісно, виживання виробництва залежатиме не лише від чеського інвестора, а й від самого підприємства. Не таємниця, що чимало керівників розгубилися і оббивають пороги у «верхах»: допоможіть, мовляв, не дайте загинути. Тим часом жидачівці ще торік запустили папероробну машину, цього року здають в експлуатацію цех гофротари, придбали турбогенератор для вироблення власної електроенергії.

До речі, про папероробну машину. Її придбано власним коштом. Щоправда, інвестором несамохіть став давній добрий партнер жидачівців — Братський лісопромисловий комплекс. 1993 року Жидачівський комбінат одержав звідти сировину на суму чотири мільярди російських карбованців (у тодішніх цінах), за яку й досі не розрахувався.

— На той час всі шляхи для нормальних розрахунків були перекриті, — пояснює Михайло Федорович. — Нам казали: йдіть у приватні банки й купуйте російські рублі. Це було б загибеллю для підприємства.

— І партнери простили вам «по-братськи»?

— А ми їх запросили до приватизації комбінату.

— Однак приватизація великих підприємств далебі не завжди гарантує подальший розквіт. Нині ми є свідками катастрофічного падіння промислових велетів, як-от акціонерні товариства «Концерн-Електрон», «Кінескоп». Але це аж ніяк не стосується Жидачівського целюлозно-паперового комбінату.

До економічного раю, звісно, ще далеко, та він і неможливий на окремому підприємстві. Але працівники комбінату довіряють керівництву, вчасно отримують зарплату, мають приватизаційні сертифікати. І це, згодьтеся, відрадно. Втішає і те, що тут не зупиняються на досягнутому. Працюють над якістю паперу, який, до речі, не поступається російському. Додамо, що нині жидачівський папір купують не лише в Україні, а й за кордоном. Тож усе-таки можемо бути з власним папером!

Оксана ТЕЛЕНЧІ.
Львівська область.

Резонанс

І посольствам потрібна інформація

«Ознайомившись з надрукованою в газеті «Голос України» 12 липня ц.р. кореспонденцією «Склади тріщать від товарів. Але про них мало хто знає», хотіли б відзначити, що висловлені в ній міркування співробітника апарату обласної Ради Л.Северенчука щодо браку інформації про можливих партнерів для налагодження торговельно-економічного співробітництва поділяють також співробітники посольства України в Брюсселі, діяльність якого поширюється не лише на Бельгію, а також на Велике герцогство Люксембург та Королівство Нідерланди, Європейський Союз і НАТО», — так починається лист, що надійшов на адресу голови Житомирської облради та облдержадміністрації з Брюсселя. В ньому, зокрема, зазначалося, що саме через брак інформації про виробників продукції в Україні, відсутність їхніх адрес, телефонів та факсів посольство не в змозі запропонувати українську продукцію потенційним партнерам у державах Бенілюксу.

Разом з листом посольство надіслало Житомирській облдержадміністрації для можливого використання перелік державних установ, громадських організацій та об'єднань підприємств у Бельгії і Нідерландах із зазначенням їхніх адрес, факсів і телефонів. Для українського посольства в Брюсселі вирішено направити довідковий матеріал «Житомирщина пропонує» українською, російською та англійською мовами, а також два переліки з основних видів продукції, що виготовляються на підприємствах області, та інвестиційних проектів.

Олексій КАВУН.
Житомир.

«Північне сяйво» тримає курс на Чукотку

Унікальне за дальністю переходу морями й океанами буксирування взявся здійснити екіпаж морського буксира «Зубр», що належить Управлінню буксирно- рятувального і спеціалізованого флоту Азово-Чорноморського басейну. Хоча до порту Анадир відстань чимала, та українські моряки, одержавши ділову пропозицію, довго не роздумували: від замовлень за нинішньої скрути не відмовляються. Після відповідної підготовки «Зубр» узяв на буксир плавучу електростанцію «Північне сяйво-2» в Херсоні. Де її добудовували, й попрямував на Босфор. Не одну тисячу морських миль штормовими широтами належить пройти каравану, доки «Північне сяйво» почне постачати електроенергію селищам, найвіддаленішим куточкам сусідньої держави Росії.

Судна цього управління знають у багатьох районах Світового океану, куди вони доставляють так звані маломореплавні об'єкти. Знають як надійних і порівняно недорогих партнерів.

Георгій ВОРОТНЮК.
Одеса.

ГОЛОС УКРАЇНИ

Засновник — Верховна Рада України.
Видавець — Президія Верховної Ради України.
252019, м. Київ-19, вул. М. Грушевського, 5.
Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Головний редактор С. ПРАВДЕНКО.
Редколегія: О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (заст. головного редактора), А. ГОРЛОВ (перший заст. головного редактора), В. ЖЕЖЕРА, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДЯ (заст. головного редактора).

♦ За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
♦ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
♦ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

♦ ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23, телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44, телефакс — 449-85-62.
♦ Рукописів не повертаємо.
♦ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955. Тираж 359362.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0 Зам. 0311192.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КП № 1 від 18.09.1990 р.